

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, KOVO – MARCH 19, 2016 • Vol. CVII Nr. 33

Kaina 2 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03-18-16

Busk, žeme

Eitynėse nešama Kalvelio stovykla.

J. Antulio nuotr.

Šį vakarą Vilniuje, Šventaragio slėnyje, šalia Katedros bus švenčiamas pavasario lygiadienis. Valdovų rūmų kaimynystėje, trijų herojų – Poeto, Artojo ir Kareivio – akivaizdoje, visi sutiks mitinį Kalvį, kalantį saulę,

valdovą Perkūną, laidantį į žemę ugnies kirvukus, išvys atgyjantį gyvybės medį, kuriame gieda paukščiai, nuo kurių giesmės visas Šventaragio slėnis pražysta šviesos žiedais. – 3 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Tautodailės diena mokykloje – 4 psl.

Prisimename Romą Sakadolskį – 10 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Garsiojo paveikslo istorija pristatyta amerikiečiams

Filmą St. Stanislaus Kostka bažnyčioje pristato Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas (k.) ir režisierius Daniel DiSilva.

Dainos Čyvienės nuotraukos

Savo viešnagės Čikagoje metu Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas kartu su režisieriumi Daniel DiSilva sukurtą filmą „Pirmasis Dievo Gailestingumo paveikslas“ pristatė ir amerikiečiams. Peržiūra įvyko kovo 16 d., trečiadienį, šiaurinėje Čikagos dalyje esančioje puošnioje St. Stanislaus Kostka bažnyčioje, dalyvaujant apie 250 žiūrovų. Susirinko įvairių tautybių žmonės – lenkai, amerikiečiai, ispanakalbiai, buvo daug jaunimo, daugiausia tai – jėzuitų mokyklos Saint Ignatius College

Prep., kurioje kapelionu tarnauja t. Lukas Laniauskas SJ, auklėtiniai. Beje, buvo parodyta ilgesnė filmo versija, po to vyko klausimų-atsakymų dalis. Arkivyskupas G. Grušas pastebėjo, kad paveikslo istorija jiedu su režisieriumi DiSilva susidomėjo ir filmą pradėjo kurti gerokai anksčiau, nei popiežius paskelbė Gailestingumo metus. Taip atsitiko, kad filmo pasirodymas ir Gailestingumo metai sutapo, ir dabar kūrėjai stengiasi rodyti šią juostą kaip galima plačiau. „Draugo“ info

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

GANYTOJO ŽODIS

Pasitikėk Dievo gailestingumu

KUN. ALGIS BANIULIS, SJ

Kančios arba Verbų sekmadienis pradedama svarbiausią liturginių metų laikotarpį – Didžiąją savaitę. Svarbiausios šios savaitės dienos yra Didysis Ketvirtadienis, Penktadienis ir Velyknaktis. Nesunku suprasti, kodėl ši savaitė vadinama Didžiąja – per tas dienas prisimename ir naujai išgyvename didžiuosius tikėjimo slėpinius: ketvirtadienį – Paskutinę Vakarienę (Eucharistijos įsteigimą), penktadienį – Kristaus kančią ir mirtį (Dievo Meilė ir mūsų išgelbėjimo kainą), Velyknaktį – Kristaus ir visų mūsų pergalę prieš blogį. Didžioji savaitė – tai proga iš naujo apmąstyti ir patirti, kaip Dievas mus myli, ir kokią kainą sumokėta už mūsų amžiną laimę.

Sunkus klausimas tiek Senojo Testamento laikais gyvenusiems, tiek ir šiandienos žmogui yra žmogiškosios kančios problema. Kodėl geras ir mylintis Dievas leido savo Sūnui Jėzui Kristui, o taip pat leidžia ir mums patirti kančių? Šis klausimas keliamas Senojo Testamento Jobo knygoje. Senojo Testamento žmonės tikėjo, kad kančia susijusi su nuodėme.

Pradžios knyga byloja, jog pirmųjų žmonių nuodėmės atvėrė duris kentėjimams ir mirčiai. Manoma, kad žmogaus kentėjimai proporcingi jo nuodėmių gausumui ir didumui. Krikščioniškas tikėjimas irgi nepateikia paprasto atsakymo dėl kančios, tik atskleidžia, kad kentėjimai gali pasitarnauti išganymo darbe. Pirmiausia savo pavyzdžiu kentėjimais kelia į išganymą yra nutiesęs Dievo Sūnus Jėzus. Evangelistas Lukas pabrėžia Jėzaus kančios ir mirties absoliutų būtinumą. Vaizduodamas kryžiaus dramą, evangelistas Lukas atskleidžia žmonių vaidmenį joje ir aiškiai įvardija tikrąjį kaltininką – tai šėtonas. Jėzaus kančia – tai blogio jėgų puolimas, nenoras, kad Dievas įvykdytų savo planą, siekimas, kad žmonija skęstų tamsoje ir neviltyje. Aprašydamas Jėzaus gundymus dykumoje, šv. Lukas rašo: „velnias atsitraukė nuo jo iki laiko“ (Lk 4,13). O tas laikas atėjo prasišalant paskutinei savaitei, kai „šėtonas įėjo į Judą (Lk 22,3). Jis pareikalavo „persijoti kaip kviečius“ Petrą ir jo bendrininkus. Šėtonas atšliaužė į Getsemanę, kaip ir pirmą kartą atšliaužė į Rojų, kur sugundė pirmuosius tėvus. Kaip elgtis kančioje? Jėzaus pavyzdys pamoko: „mirtino sielvarto apimtas Jėzus dar karščiau meldėsi“, prašė tai daryti ir savo bičiulius apaštalus.

Po begalinės kančios, ant kryžiaus regime Jėzų sūniškai atsidavusį: *Tėve, į tavo rankas atiduodu savo dvasią* (Lk 23,46). Nukryžiuotas Jėzus visus įkvėpia pasitikėti ir pavesti save Dangiskajam Tėvui.

Kita Didžiosios savaitės pamoka – nusidėjus nepasiduoti toliau gundytojui ir neprarasti vilties Gailestinguoju Tėvu. Tragiškas Judo likimas. Pašauktas būti apaštalu, jis gyvenimą baigia nevilties perpildyta širdimi. Ir vėl „kodėl?“. Šv. Lukas rašo: „šėtonas įėjo į Judą, vadinamą Iskarijotą“ (Lk 22,3). Judas atsidūrė kito valdžioje. Tai gal jis dėl to nekaltas? Tačiau Judas, pasiduodamas pagundai, lieka atsakingas už savo veiksmus. Jėzus jį kvietė eiti palaiminimo ir šventumo keliu, bet nedarė įtakos jo valiai. Dievas gerbia kiekvieno žmogaus pasirinkimą. Prisiminkime apaštalą Petrą, kuris bandė priešintis Jėzaus apsisprendimui priimti viską iš Tėvo rankų. Petras pasipriešino, o Jėzus pasakė: „Eik šalin, šėtone, nes mąstai ne Dievo, o žmonių mintimis“ (Mk 8,33). Petras ir vėliau iškaudino Jėzų jo išsigindamas. Tačiau Petras gailėjosi ir jam buvo suteikta malonė. Judas irgi suprato savo kaltę – gailėjosi, nešė atiduoti 30 sidabrinių... Deja, jo gailestyje nebuvo jokios vilties ar pasitikėjimo Dievu, jo gailestingumu. Jis ne-

žvelgė į Jėzų, net nebandė užmegzti kokio nors dialogo, kokį užmezgė latras, kabantis ant kryžiaus, kuriam tą pačią akimirką buvo suteiktas atleidimas. Judas matė tik save ir tamsą bei neviltį. O tai privedė prie savęs susinainimo. Gaila tų, kurie temato tik padarytą nuodėmę ir tamsą. Kančios savaitėje (ir ne tik) pakelkime akis į kryžių, ant kurio mirė mūsų Gelbėtojas, ir matykime Jo begalinę meilę bei norą padėti kiekvienam. Šv. Benedikto reguloje parašyta: „Niekada nenusivilk dieviškuoju gailestingumu“. Tuo labiau kad šie metai visiems skelbiami Dievo gailestingumo metais. Jis myli ir laukia visų, nes visi esame Jo mylimi vaikai.

B. Obama pasirinko naują ambasadorę Lietuvai

Kadenciją baigiantis Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) prezidentas Barack Obama naująją šalies ambasadorę Lietuvoje siūlo Anne Hall, pranešė Baltieji rūmai. A. Hall yra karjeros diplomatė, turinti ministrės patarėjos rangą, nuo 2014 metų einanti vyriausiosios sekretoriaus pavaduotojos pareigas Vandenyne ir tarptautinių aplinkosaugos bei mokslo reikalų biure (OES) prie JAV Valstybės departamento. Anksčiau A. Hall dirbo vyriausiąją pareigūnę ir generalinę konsule JAV generaliniame konsulate Krokuvoje (2006–2009), taip pat užėmė aukštas pareigas Europos ir Eurazijos reikalų biure prie Valstybės departamento (2003–2005). 2010–2013 metais ji taip pat dirbo misijoje JAV ambasadoje Vilniuje. Diplomatinė kalba

Anne Hall (k.), Deborah A. McCarthy.

K. Čachovskio nuotr.

lietuvių, lenkų, Mandarinų kinų kalba, taip pat ispaniškai ir portugaliskai. Jos kandidatūrai dar

turi pritarti JAV Senatas, o ambasadorius skiria šalies prezidentas.

DELFI

R. Kriščiūnas paskirtas ambasadoriumi Meksikai

Nepaprastasis ir įgaliotasis Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose Rolandas Kriščiūnas paskirtas nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Meksikai.

Tai numatanti dekretą kovo 16 dieną pasirašė Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Šalies vadovė pasirašė dekretą vadovaudamasi Konstitucija ir atsi-

žvelgdama į Vyriausybės teikimą. R. Kriščiūnas naujas pareigas pradės eiti nuo balandžio 1 d.

R. Kriščiūnas pareigas JAV eina nuo 2015 m. rugsėjo 3 d. – jis pakeitė ankstesnį ambasadorių Žygimantą Pavilionį. Ambasadorius Užsienio reikalų ministerijoje dirba nuo 1993 m., o nuo 2012 m. ėjo užsienio reikalų viceministro pareigas.

ELTA

LAIŠKAI

GERBIAMIEJI,

Ryški spalvota nuotrauka („Draugas“, kovo 1 d., 1 psl.) prie Ingos Greblikienės straipsnio „Vasario 16-oji LA. Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje“ pradžioje ir labai nudžiugino, ir nemaloniai nustebino. Nudžiugino nuotraukoje vaikų laikoma „išmintina laiko juosta“, susidedanti iš svarbių Lietuvos istorijos datų, bet nemaloniai nustebino skersai sceną ištiesta mūsų trispalvė, kurios raudonoji dalis guli ant grindų, o ant jos stovi, kaip atrodo, ir pats „laiko juostos“ sumanytojas. Mano supratimu, toks Lietuvos valstybės simbolio, dėl kurio tiek kraujo pralieta, panaudojimas yra nepagarbus. Nežinau, gal rengėjai šia proga vadovavosi kokia nors man dar nežinoma nuostata, tačiau mano žiniomis, mūsų trispalvė nei keliama, nei nuleidžiama, nei nešama neturi liesti žemės. Tai man buvo įdiegta jau paauglystėje. Įdomu, ką galvojo į šią šventę apsirančią iškilūs garbės svečiai, jei jie iš viso tai pastebėjo. Tai nebe pirmas toks atvejis. Gal „tradicijomis“ turtingame išeivijos gyvenime gimsta dar viena?

Nuoširdžiai,
Vytautas Matulionis
Cleveland Heights, OH

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus redakcija netaiso

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284 Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Kazio Griniaus rūpesčiai aktualūs ir dabar

KĘŠTUTIS SKRUPSKELIS

Kelis kartus esu atkreipęs dėmesį į faktą, kad paskelbta Kazio Griniaus bibliografija yra nepilna, kad ten paminėta koks 15 procentų jo darbų, būtent 319, nors jų būta gerokai daugiau negu 2000.¹ Tiesa, tame skaičiuje yra nemažai menkos reikšmės, pavyzdžiui, koks 400 recenzijų, dažnai tik trumpų paminėjimų, paskelbtų jam redagavus „Lietuvos žinias“, arba 60 referatų „Medicinoje“, jam buvus atsakingam už visuomeninės medicinos skyrių. Tačiau taip pat yra nemažai dalykų, svarbių tiek Griniaus biografams, tiek pirmosios nepriklausomybės metų idėjinio gyvenimo tyrinėtojams.

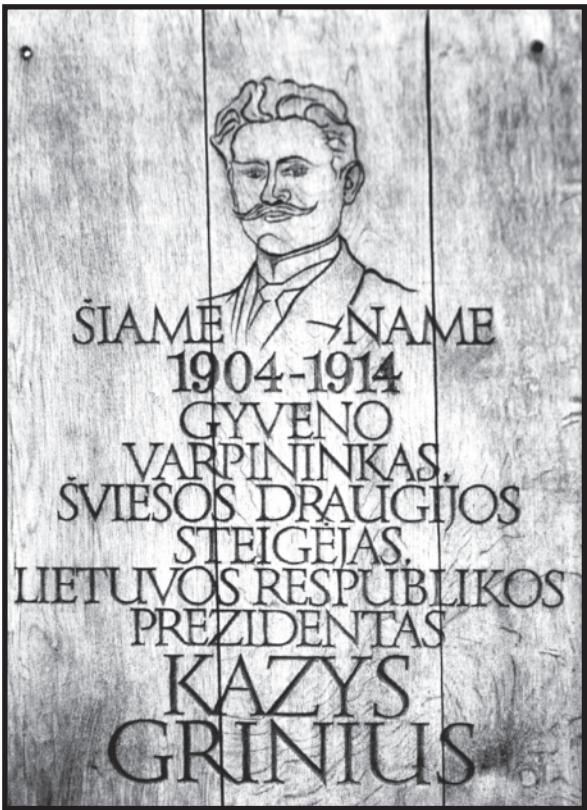
Pavyzdžiui, 1938 metai: metų pabaigoje jis šventė savo 72 gimtadienį. Paskelbtoje bibliografijoje matyti trys „Lietuvos žiniose“ paskelbti rašiniai. O rašinių tais metais būta bent 22, ir iš jų bent 13 pasirodė „Lietuvos žiniose“. Šia proga noriu atkreipti dėmesį į kelis įdomesnius.

Sausio 27 ir 28 dienomis „Žinios“ paskelbė jo „Argi mes jau prasigėrė?“ Rašyti skatino Saugumo departamento ruošiamą priešalkoholinę parodą: rašinys spalvingas, gyvas, kupinas etnografinių, biografinių, istorinių detalių. (Jį galima skaityti internete, *Epaveldas* svetainėje.) Sužinome, kad jo motinos tėvas rudenio ūkio darbams pasibaigus, sekmadieniais po pamaldų, „susigerdavo“ ir grįždavo tik pirmadieniais popiet, lydimas giminių, su kuriais „mylėdavosi“ visą antradienį, ir išsipagirirodavo tik trečiadieniais.

Sužinome, kad 1922 metų blaivybės įstatymas naudos nedavė, nes reikalas buvo pavestas katalikų blaivybės draugijai. Šiai leista laikyti karčiamas: „Ir čionai išėjo didžiausias skandalas. Kairieji laikraščiai neapsigindavo korespondentais iš provincijos, kurie aprašinėjo, kad kunigai ne bažnyčiose dirba, bet karčiamose“. Kaip iš tikrųjų buvo, nežinau – Grinius kunigų luomo nemėgo ir kartais perdėdavo. Šiaip ar taip, pasak jo, nukentėjo ir blaivybė, ir kunigų autoritetas. Bet svarbiausias akcentas tenka visuomenės sveikatai: ar vyksta tautos degeneracija, nes girtuokliai gimdo girtuoklius? O visi gydytojai pripažįsta, kad alkoholis yra nuodai, kurie „ypač godžiai jungiasi su smegenų ir kepenų narveliais“. Jis prisimena Pietarį, pasak kurio, buvusios Suvalkų gubernijos lietuviai yra prasigėrę. Naujos kartos vis silpnesnės ir silpnesnės: „Štai seniau, girdi, vyrai galėdavę su arkliais pėsti lenktyniuoti, permesdavę pasturgalio ratą per stogą <...>“. Tačiau Pietarį jis vertina atsargiai: Grinius nemėgo įprastinės anekdotinės sociologijos ir ieškojo mokslinių, statistinių duomenų. Tiesa, turima statistika „dėl mūsų tautos sveikatos nelabai ramina mus. Bendras mirtingumas aukštas, kūdikių mirtingumas beveik rekordinis <...>. Mirtingumas nuo džiovos <...> taip pat labai didelis. Veneros ligos taip pat nenori mažėti“. Kita vertus, jam neaišku, ar čia kalta „šamarlakiada“.

Jis netaupydavo skaudžių žodžių kunigijai, kartu pripažindamas, kad randasi ir gerų kunigų. Vis tiek truputį keista, kad tarp gerųjų pakliuvo Adomas Jakštas-Dambrauskas, pasak jaunesnio Griniaus, teokratijos ir klerikalizmo puoselėtojas. Kaip ten bebūtų, Jakštas mirė vasario 19 d., o vasario 22 d. pasirodė Griniaus „Kun. Aleksandro Jakšto-Dambrausko mintys“. Beje, vasario 21 d. apie Jakšto mirtį „Žinios“ informavo antrašte: „Mirė žmogus, kurio kelias buvo aiškus“. Tačiau pirmame puslapyje dėmesio vertų rašinių sąrašė – tas pats straipsnis, pavadintas ironija dvelkiančiai: „Mirė žmogus, kuriam viskas buvo aišku“. Pastarasis pavadinimas geriau atspindi, kokią Jakštą kairieji, tarp jų ir pats Grinius, įsivaizdavo. O šiuo atveju Grinius pastebi tą patį bruožą, bet teigiama prasme: „Tai buvo teisus, tvirtų nusistatymų, visapusiškai išlavintas žmogus“. Atrodo, sužinojęs apie mirtį Grinius prisiminė 1921–1922 m. „Mūsų senovėje“ atspausdintą Jakšto „dienyną“ ir nutarė skaitytojus supažindinti su jo samprotavimais apie 1908–1910 metų įvykius.

1938 metais, po kelių metų pertraukos, Grinius

vasarojo Palangoje. Grįžtant traukiniu, tarp Kretingos ir Šiaulių jis pastebėjo „tam tikrų gulsčiais pagaliais nutvertų tvorų, kurių, rodos, kitose Lietuvos vietose nėra“. Tai sužadino jo jaunystės domėjimąsi etnografija ir paskatino parašyti trumpą laišką, paskelbtą „Žiniose“ rugpjūčio 27 d. „Atrodo, kad tokios tvoros nyksta. <...>. Drištu kreiptis į senovės mėgėjus ir prašyt atsiųst man smulkesnių žinių apie tokias užtvaras“. Ar kas atsiliepė, ar ne, žinių tikriausiai neišliko.

Matome gyvenimu patenkintą pensininką: atsikratęs visokių varžančių išipareigojimų, jis laisvas domėtis šiuo bei tuo. Ir jam visai nesvarbu, ar rimti etnografijos specialistai iš jo juoksis. Panašiai turbūt galima vertinti rašinėlį apie Jakštą: prisiminė seniai vartytus įdomius tekstus ir parašė. Bet galėjo stumtelėti ir politiniai motyvai, nes 1938 m. rudenį vystėsi liaudininkų ir jaunųjų katalikų prieš tautininkus nukreipta ašis.

Gilesnis tautos likimu rūpestis pastebimas jo spalio 15 ir 17 d. laidose paskelbtas „Kapinės ir ugnies šermenys“: Lietuvai reikia statyti „krematorius“, nes lavonus deginti higieniškiau ir pigiau. Grinius mėgo

žaisti su skaičiais, kartais sakytume – mėgėjiškai. Štai Lietuvoje kasmet miršta 35 000 ir jiems laidoti reikia 17 ha.: „Toje pačioje vietoje galima laidoti lavonus tik po 40 metų. Taigi kapinės nuolatos užima pas mus apie 700 ha. Skaitant 1 ha po 500 litų gaunamas bergždžias be procentų gulis kapitalas – 350 000 litų“. Ir dar reikia pridėti sargo, remonto, inventoriaus kainą. Paminėjęs kelis laisvamanius, sudegintus Medicinos fakulteto „anatomike“, jis primena, kad kitur nemažai ir katalikų lavonų yra deginami.

Į gyvenimo pabaigą Grinius ypač rūpinosi demografinė Lietuvos ateitimi, – mažėjo vedybų, mažėjo gimstamumas. Vien 1938 m. šiai temai jis paskyrė bent tris rašinius, tarp jų – per tris „Žinių“ numerius (gegužės 6, 7, 9) išsidriekusį „Šeimos, jų parazitai ir kenkėjai“. Dabar sakytume, kad dėl dorovės ir šeimų formavimo Grinius laikėsi konservatyviai – keli jo rašiniai pasirodė katalikiškame „XX Amžiuje“. Bet šią temą paliksiu kitai progai.

Lieka vienas 1938 m. tekstas, reikšmingas, ir tai keliais atžvilgiais mūsų politinei istorijai. 1938 m. gruodžio 28 d. tautininkų „Lietuvos aidas“ (nr. 587) paskelbė ilgą nepasirašytą straipsnį „Ar jau tokia galinga koalicija?“ Vedamoji mintis tautininkams būdinga: partijos tedaro žalą, ir pavojaus metu būtina vieninga tauta. Centre teiginys, kad 1920 m., Želigovskui puolant, Griniaus vadovaujamoje vyriausybėje vyravo defetizmas, svarstyta, kaip pasiduodant išsiderėti palankiausias sąlygas. Bet pasigirdo drąsių balsų, aprimo partijų rietynės ir įsitvirtino „vieningas tautos pasiryžimas“. Potekstė aiški: demokratinės opozicijos kalbos, kad būtinos koalicijos ir konsolidacija, prieštarauja istorijai. Ši gi rodo, kad Lietuvą tegalinti išgelbėti visus be politinių skirtumų vienijanti, ne politinė Tautininkų sąjunga. Savo ruožtu „Žinios“ kreipėsi į Grinių, kurio pasisakymas paskelbtas gruodžio 29 d. Pasirodo, buvo priešingai: įvyko „tarpfrakcinis“ pasitarimas ir nutarė priešintis. Grinius pastebi ir politinę potekstę: „Aido“ straipsnyje yra puolamas „liaudininkų ir katalikų srovių sutarimas“, būtent partijos ir jų veikla. Į puolimą tegalima atsakyti: „yra visų piliečių teisė dalyvauti valstybės tvarkyme“. Dabartiniai istorikai turėtų atkreipti dėmesį ir į tai, kad, pasak Griniaus, sutaria ne liaudininkai ir krikščionys demokratai, bet liaudininkai ir – daugiskaita – katalikų srovės.

1. Bibliografiją sudarė Z. Medišauskienė, paskelbta kn. Alfonsas Eidintas, *Kazys Grinius*, 1993, ir Gediminas Ilgūnas, *Kazys Grinius*, 2000.

Busk, žeme

Atkelta iš 1 psl.

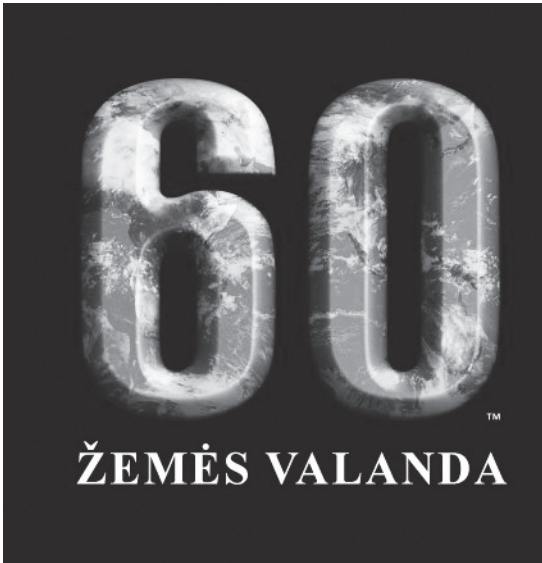
Metų ciklas panašus į kelionę, pusiaukelė čia – lygiadienyje, kuris svarbus ne tik Žemei, bet ir šviesos išsiilgusiam žmogui. Pavasario lygiadienis yra žemės kūrinijos šventė, jos gyvastingumo galios pažadinimo metas. Baltai tikėjo, kad pavasarį po žiemos sąstingio žemė motina, prieš priimdama sėklą, turinti būti atidaryta griaustinio. Tada lietaus sudrėkinta, saulės sušildyta, visų žmonių paprašyta Žemyna Motinėlė pasipuoš nematytais žiedais.

Po nakties visada išauš rytas, o po žiemos visada ateis pavasaris, skelbiantis šviesos pergalę prieš tamsą, ir pavasaris ateis pas dainuojančius žmones.

Šį vakarą visame pasaulyje – „Žemės valanda“

Taip pat šį vakarą nuo 8:30 val. v. vietos laiku milijonai žmonių visame pasaulyje prisi-

jungs prie pilietinės iniciatyvos „Žemės valanda“, kuri skirta atkreipti dėmesį į klimato kaitos keliamas grėsmes mūsų planetai. Prie šios akcijos, kurią šiemet Lietuvoje koordinuoja Susivienijimas Žali.LT, jungiasi ir skirtingi Lietuvos regionai. Įvairiose šalies vietose vyks „Žemės valandos“ minėjimo renginiai, taip pat valandai bus užgesintas įvairių gatvių, aikščių, pastatų apšvietimas. Vilniaus Katedros aikštėje šį vakarą degs 1 000 Žemės rutulio kontūrais išdėliotų žvakių.

TELKINIAI

Tautodailės diena mokykloje

Keramikę Daivą Algorov apsupo susidomėję vaikai.

Vytelių pynėjas Bronislovas Ilevičius su trečiokais.

A. Sidaugienės nuotraukos

AUDRONĖ SIDAUGIENĖ

Jau 26 metus švenčiame Kovo 11-ąją. Čikagos lituanistinė mokykla šią šventę stengiasi kiekvienais metais pažymėti vis kitaip. Šiemet mokykloje lankėsi Lietuvių tautinio instituto Čikagoje darbštuolės su pirmininke Audrone Tamulienė ir galerijos „Siela“ bendraminčiai.

Kaip pasakojo Tautodailės galerijos Lemonte kuratorė Vida Rimienė, Tautodailės instituto šaknys – Kanadoje, o kai įsikūrė Čikagoje – miela buvo rinktis ir darbuotis Balzeko muziejuje. Tik prieš 23 metus galerija persikraustė į Lemontą. Ten ir dabar galima apžiūrėti gražią ekspoziciją, o taip pat ten dar ir šiandien audžiamos tautinės juostos ir kiti gražūs audiniai, ten galima pasimokyti senųjų amatų.

Mūsų mokyklos mokinukams toloka iki Lemonto, tad tautodailininkai ir amatininkai atvyko pas mus.

Į Jaunimo centro mažąją salę dar išvakarėse atkeliavo staklės, rateliai, mestuvas, įranga moliui žiesti ir dar daug daug įvairių daiktų. Visą dieną į salę skubėjo mokinukai – nuo mažiausių iki didžiausių. Tautodailės instituto pirmininkė Audronė Tamulienė pasakojo apie vilnos verpimą, rodė šį procesą savo šeimos relikvija – verpimo rateliu. Gerb. Audronė pasakojo, kiek daug audinių yra išaudusi sau ir savo šeimos nariams, o tą dieną buvo pasipuošusi savo pačios austa ir siūta margaspalve liemene.

Mokinukų dėmesį patraukė ir kitas įrenginys – mestuvas. Vida Rimienė demonstravo, kaip audimui reikia paruošti siūlų sruogas. Tai ilgas ir atidumo reikalaujantis darbas. Mergaitės mėgino pasukti mestuvą, bet mieliau sėdo mokytis austi. Prie audimo staklių – didesnių ir mažesnių – savo darbštumą rodė Aldona Rauchienė, Violeta Fabianovich ir tautinės juostas beaudžianti Rugilė Šlapkauskienė. Ir berniukams, ir mergaitėms patiko liesti šaudyklę, ją perleisti per siūlų juostas ir spausti pedalą. Bet visiems buvo nuostabu, koks ilgas pats audimo procesas ir kiek matematikos žinių reikia turėti, kol apskaiciuoji raštą.

Visai nedaug liko iki šv. Velykų, tad vienas iš aktualiausių ir mėgstamiausių užsiėmimų buvo margučių marginimas vaš-

ku. Šio amato grožybių ir subtilybių mokė Marytė Meškauskas ir Alina Volodkaitė-Davis. Kokių tik raštų ir kokių tik spalvų jos nebuvo paruošusios! Tik dėl laiko stokos visi negalėjo baigti marginti savo margučių, bet supratimą apie šį marginimo būdą dauguma turės. Dar ir Verbų savaitgalį kai kurie mokinukai klasėse gražins margučius, o kiti moks šio dažymo būdo ir savo šeimos narius.

Turbūt beveik kiekvienuose namuose margučius dėsimė į gražius pintus krepšelius, bet tik nedaugelis žinojo, kaip tokie krepšeliai gimsta. Paslaptį atskleidė vytelių pynėjas Bronislovas Ilevičius. Jis rodė savo rankų kūrybą – pintines, krepšius, drožtus šaukštus ir kitokius suvenyrus. Ir mažieji mokinukai, ir mokytojos norėjo pamėginti prisidėti prie vienos pintinės pynimo. Ir vėl nuostaba – nėra taip lengva, reikia daug kruopštumo, netgi jėgos.

Jėgos reikėjo ir moliniams puodams žiesti. Kaip tai daryti, mus mokė keramikė Daiva Algorov. Keletas mokinukų sukūrė savo puodynes, vazes, įrašė savo vardą su viltim pamatyti šiuos indus kada nors ir galerijos lentynose. Turbūt nebuvo nė vieno vaiko, kuris nepačiupinėjo molio ar porceliano. Keramikai Alvydas Pa-

Audronė Tamulienė džiaugiasi mokyklos dovana.

karklis ir Nora Aušrienė buvo labai užsiėmę, – visi norėjo pasidaryti savo meno kūrinuką, tad mokytojai aiškino, mokė, patarinėjo, kaip geriau tą molį išminkyti, išglostyti ir kūrinių sukurti. Tikimės, kad

vieną dieną mūsų kurti kūriniai sugrįš į mokyklą jau baigti, o tada galėsime juos pademonstruoti ir kitiems.

Baigiantis išpūdingai dienai mokyklos direktorė Laima Apanavičienė dėkojo kūrėjams, amatininkams, dovanojo simbolines mokyklos dovanėles ir nuoširdžiai džiaugėsi tokiu vyksiu renginiu. Nuoširdžiai dėkojame visiems prisidėjusiems. Ačiū Dailės instituto pirmininkei Audronei Tamulienėi ir jos darbštuolėms kolegėms, „Sielos“ galerijos direktorei Astai Zimkus, tėvų komiteto pirmininkui Antanui Rašymui ir tėveliams, padėjusiems suvežti ir išvežti įrenginius.

Tikimės, kad tokios šventės, kai galima ne tik pamatyti, sužinoti, bet ir pamėginti, paliesti, mūsų mokykloje taps tradicija.

Audronė Sidaugienė – Čikagos lituanistinės mokyklos direktorės pavaduotoja

Alina Volodkaitė-Davis ir Marytė Meškauskas mokina marginti margučius pačius mažiausius – kiškiukus.

Brighton Parko parapijos choristai surengė šventę

Poetė Vilija Vakarytė.
L. Barniškienės nuotraukos

Gen. Teodoro Daukanto jūrų šaulių vadas
Sigitas Savickas.

ALT'o pirm. adv. Saulius Kuprys.

JAV LB Vidurio vakarų apygardos narys
Algimantas Barniškis.

VILIJA VAKARYTĖ

Brighton Parko parapijos bažnyčia yra viena iš naujesnių lietuvių šventovių Čikagoje, statyta 1967 m. Turime naują kleboną – Manuel Dorantes, kuris palankus lietuvių visuomenei ir parapijai. Jis atvyko iš Romos, dirbo Vatikane, vertėjavo Popiežiui. Entuziastingai pradėjo dirbti – remontuoti bažnyčią ir kleboniją. Palaiko lietuvių veiklą parapijoje – lankosi lietuviškose šventėse ir susibūrimuose, skatina lietuvius atvykti į lietuviškas šv. Mišias. Apsilankė ir Brighton Parko choro rengtoje Sausio 13-osios šventėje bei Klaipėdos krašto išvadavimo minėjime. Šventėje dalyvavo šaulių kuopos su Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje (LŠSI) vadu Juliumi Butkumi.

Šv. Mišias atnašavo kun. Gediminas Keršys. Po pamaldų mokyklos kavinėje Brighton Parko choras suruošė išpūdingą Sausio 13-osios ir Klaipėdos krašto išvadavimo metinių minėjimą. Gražiai išpuoštoje kavinėje, degant geltonoms, žalioms ir raudonomis žvakėmis, visi sugiedojo Lietuvos himną. Brighton Parko apylinkės pirmininkas Viktoras Kelmelis pakvietė JAV LB Vidurio vakarų apygardos narį Algimantą Barniškį tarti sveikinimo

žodį. Toliau Sigitas Savickas – Gen. Teodoro Daukanto jūrų šaulių kuopos vadas taip pat sveikino susirinkusius. Dalyvavo ir ALT'o pirm. Saulius Kuprys. Raminta Mikuckienė ir Algimantas Barniškis pasidalijo prisiminimais, išgyventais Vilniuje 1991 m. sausio 13 d. Poetė Vilija Vakarytė padeklamavo savo eilių, dedikuotų tėvynės gynėjams.

Brighton Parko choro nariai ne vien gieda, bet moka ir iškepti skanius blynus! Visi vaišinosi choro narės Ligitos Barniškienės ir Rimos Vilutienės su dukra Gabija iškeptais blynais ir namie gamintais pyragaičiais!

Dėkojame choro nariams Valdui Kybartui, Jurgiui Vidžiūnui, Vytui Stanevičiui, Viktorui Kelmeliui, Loretai Kalec, Palmyrai Gylienei, Nijolei Grinčiūtei. Jie negaili nei laiko, nei darbo, kad šie svarbūs lietuviški įvykiai būtų paminėti. Atvyksta choristai iš tolimojo Lockport, Orland Park, Naperville. Vilija Vakarytė, choro pir-

mininkė, nenuilstamai dirba daug metų!

Brighton Parko choras kviečia visus lietuvius kas sekmadienį, 10 val. r., atvykti į šv. Mišias, po kurių susitinkame prie kavutės mokyklos salėje! Lauksime!

Ligitos Barniškienės (d.) ir Rimos Vilutienės iškepti blynai. V. Vakarytės nuotr.

Kovo 11-oji Madisone

Madisoniečiai Lietuvos nepriklausomybę prisimena ne vieną dieną. „Madison Vilnius Sister Cities“ – Vilniaus-Madisono susigiminiavusių miestų komitetas (MVSC) – šiemet jau minėjo Vasario 16-ąją (tai buvo pirmadienis), o kovo 7-ąją šventė Kovo 11-osios šventę, Universiteto klube surengdami lietuvišką pokylį. Pirmininkė Daina Zemliauskaitė-Juozevičienė sveikino MVSC narius ir svečius iš Universiteto CREECA fakulteto – Center for Russia, East Europe and Central Asia ir padėjo Universiteto klubo direktorei Agnei Dabrukaitei ir Justin Duris už gražų

priėmimą. Klubas jau antrus metus rengia „Lithuanian Week“, Madisono gyventojams siūlydami paragauti lietuviškų patiekalų. Nijolė Semėnaitė-Etzviler priminė lietuviams ir išaiškino svečiams, kodėl mes šventes švenčiame kelis kartus, pažymėdami Vasario 16-ąją, Kovo 11-ąją ir Sausio 13-ąją. Ilgametis MVSC narys Jim Sykes papasakojo apie 1991 m. sausio 13-osios įvykius, kuriuose pats dalyvavo.

MVSC dabar ruošiasi kasmetiniam pokyliui balandžio 7 d., kuriame kalbės dr. Audrius Plioplys. Daugiau informacijos galite rasti tinklalapyje: www.madisonvilnius.org/

Dalyviai Universiteto klube.

MVSC narys Jim Sykes su plakatu – 1991 m. sausis.

MVSC pirmininkė Daina Zemliauskaitė-Juozevičienė.

Irenos Katelės nuotraukos

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė **Vida Kuprytė** • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

Žiemos kursai 2015-16

Paskaitininkų įspūdžiai

Ateitininkų federacijos taryba Lietuvoje neseniai patvirtino 2016-2020 m. strateginį planą, kuriame ypatingas dėmesys skiriamas moksleiviams ir jų veiklos palaikymui. Netrukus Š. Amerikos ateitininkų taryba (ŠAAT) svarstys šio strateginio plano pritaikymą Amerikos ateitininkams ir taip pat atsižvelgs, kaip geriausiai paremti Moksleivių ateitininkų sąjungos (MAS) darbą. ŠAAT pirmininkas dr. Tomas Girnius ne sykį savo kalbose yra pabrėžęs, kokie svarbūs yra MAS Žiemos kursai visai ateitininkijai. Jie yra vienas iš efektyviausių veiksmų auklėti moksleivius. Juos reikia toliau vystyti ir išlaikyti.

Kur slypi Žiemos kursų sėkmė? Viena – yra parenkami dinamiški paskaitininkai, sugebantys patraukti jaunimo dėmesį. Kursų vadovas Liudas Landsbergis, kviesdamas paskaitininkus, jiems ir primena: „Jūs būsite moksleiviams pavyzdžiai... ir tai vienas iš geriausių mokymo priemonių“. Š. m. kursai vyko gruodžio 26 – sausio 1 d. Dainavoje. Tema – „Tapatybė: pažink, priimk, pasidalink“. Apie kursų programą jau buvo rašyta šiame skyriuje, dabar pasidaliname pačių paskaitininkų prisiminimais ir įspūdžiais.

Audrius Polikaitis

Pirmas kursų pašnekesys „Labas, aš esu...“ buvo skirtas supažindinti moksleivius su šių metų Žiemos kursų tema. Pokalbis prasidėjo kvietimu vyriausiems moksleiviams per 30 sekundžių papasakoti apie save. Iš to išsivystė diskusijos apie asmens tapatybę. Išsiaiškinome, kad „tapatybė“ yra savęs suvokimas ir pažinimas. Tapatybės nereikia maišyti su savo vaidmeniu gyvenime, kaip, pvz., buvimo broliu, dukra, mokiniu, draugu. Tai nėra – ir kaip kiti tave apibūdina. Verčiau tai yra – ką žmogus pats yra atradęs savyje, kaip save suvokia. Net Pranas Dovydaitis pirmajame „Ateities“ numeryje prieš 105 metus, straipsnyje „Trys pamatiniai klausimai“, iškėlė tapatybės klausimą: „kas aš esu?“

Su moksleiviais diskutavome psichologo Erik Erikson aštuonis brendimo etapus, praleidžiant daugiau laiko prie moksleivio amžiaus tarpsnio, kuriame jaunas žmogus aktyviai ieško savęs supratimo. Nors suprasti savo tapatybę yra svarbu, bet to neužtenka. Mes esame įpareigoti vystyti savo talentus ir savo sugebėjimais gerinti pasaulį tarnaujant kitiems. Savo pokalbyje pabrėžiau posakį „kilti ir kelti“ – tai supratimas, kad ne tik mes patys tobulėtume, bet kad drauge ir kitiems taptume dvasiško gyvenimo parama ir versme. Pokalbį baigėme pavyzdžiais: kurios asmenybės iki galo panaudojo savo potencialą, siekdami tarnauti kitiems“.

Kun. Lukas Laniauskas, SJ

Mano paskaita buvo trumpa savęs bei bendruomenės pažinimo kelionė. Esame sukurti pagal Dievo paveikslą. Jei norime pažinti save, turime pažinti Jį. O Dievą pažįstame per Bažnyčią, jos mokymą, Šv. Raštą bei Bažnyčios tradicijas. Pažindami Dievą mes pažįstame save. O ką mes suprantame apie Dievą? Tai, kad Dievas yra bendruomenė savyje: Tėvas, Sūnus ir Šv. Dvasia. Mes tampame panašūs į Jį,

Kursantės: (iš k.) Alytė Katiliūtė, Ema Šlajutė, Diana Satkauskaitė, Laura Kiliūtė, Liucė Siliūnaitė, Daiva Biliūnaitė ir Gustė Savukynaitė. Justinos Baranauskaitės nuotr.

kai dalyvaujame bendruomenės gyvenime. Mūsų aktyvus dalyvavimas bei įnašas į Bažnyčios gyvenimą (pvz., dalyvavimas Mišiose kas sekmadienį) mus veda link savo tapatybės supratimo. Suprasdami Dievą, save bei bendruomenę esame šaukiami žengti į pasaulį, ir tame supratime atrandame savo pašaukimą. Pašaukimas yra įgyvendinimas mūsų suprastos tapatybės!

Ši paskaita buvo intensyvi ir filosofiška. Buvau sužavėtas jaunimo noro gilintis į tikėjimo tiesas bei gvildinti sudėtingus gyvenimiškus klausimus. Suprasti savo tapatybę nėra lengva, bet kaip Marija, taip ir mes atsiliepkime – „Su Dievu viskas yra įmanoma!“

Laima Vincė

Aš moksleiviams pasakojau apie savo, kaip rašytojos, literatės, vystymąsi, pradedant nuo dienoraščio rašymo ir šešiolikmetės moksleivės pirmų literatūrinių bandymų iki šiandien, kai esu ši bei tą parašiusi ir sėkmingai išleidusi.

Norėjau parodyti moksleiviams, kaip kūryba yra glaudžiai susijusi su tapatybės ugdymu ir gilia dvasine praktika.

Pirmą kartą dalyvavau Žiemos kursuose, ir man jie paliko itin teigiamą įspūdį. Aš negalėjau atsistebėti, koks rimtas, dvasingas ateitininkų jaunimas. Aš jau dvidešimt metų dėstau universitete ir vidurinėje mokykloje, ir kol kas nebuvau sutikusi tokių susikaupusių jaunų žmonių. Pabuvusi su jaunimu buvau labai sujaudinta.

Laima Vincė – daugelio knygų autorė, žinoma vertėja. Jos knygas „The Snake in the Vodka Bottle“, „Lenin's Head on a Platter“ bei Juozo Lukšos prisiminimų vertimą į anglų kalbą „Forest Brothers“ galima įsigyti internetiniuose knygynuose.

Kitą savaitę spausdinsime kitų paskaitininkų įspūdžius iš Žiemos kursų.

Vyto Čuplinsko sukurtas logotipas

Žiemos kursų vadovybė

Komendantas

Liudas Landsbergis

Kapelionas

Kun. Lukas Laniauskas, SJ

Programos padėjėjos

Andrytė Siliūnaitė
Laura Sirgėdaitė

Vadovai

Mikas Giedraitis
Kovas Kulbis
Dovas Lietuvninkas
Kovas Polikaitis
Audra Nakaitė
Alena Prancėvičiūtė
Kristina Prunskytė
Lija Siliūnaitė

Paskaitininkai

Rima Birutienė
Andrius Kazlauskas
Tėvas Lukas Laniauskas, SJ
Audrius Polikaitis
Juozas Polikaitis
Vida Sasnauskienė
Laima Vincė

Programos koordinatoriai

Liudas Landsbergis, pirmininkas
Monika Sabalienė
Viktutė Tijiūnienė

Laikraščio redaktorės

Justina Baranauskaitė
Greta Žilytė

Slaugė

Laura Sirgėdaitė

Virėjai

Dottie Unrath, vyr. šeimininkė
Viktoras Rušėnas
Vilija Aleksaitė
Austė Rimkutė

Ūkvedės

Nora Sadauskaitė
Angelytė Annarino

Sekretorius

Tomas Čyvas

Rengėjai

MAS Centro valdyba
Milda Chmieliauskaitė
Matas Čyvas
Tomas Čyvas
Danis Giedraitis
dr. Edis Razma, pirmininkas
Lina Scroggins

Ateitininkų Šalpos fondo metinis susirinkimas ir tradicinė vakarienė

šeštadienį, balandžio 16 d. Ateitininkų namuose

4 val. p. p. – Metinis narių susirinkimas

6 val. v. – Tradicinė vakarienė

Vakarienės pelnas remia AŠF veiklą. Norintys dalyvauti vakarienoje prašomi užsisakyti vietas paskambinus Pranutei Domanskienei tel. 708-712-7112 arba pranešti el. paštu: FLD85@aol.com.

Ateitininkų Šalpos fondas 1380 Castlewood Drive • Lemont, IL 60439

Rašytojo Antano Vaičiulaičio minėjimas

Balandžio 17 d., sekmadienį, 12:45 val. p. p.
PLC didžiojoje salėje

Ištraukos iš romano „Valentina“, „Italijos vaizdai“ ir kt.
Rašytojas Vaičiulaitis priklausė
ateitininkų literatų korporacijai „Šatrija“.

Rengia ir visus maloniai kviečia Korp! Giedra

Brangaus svečio iš Lietuvos viešnagė

Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas pristato filmą „Pirmasis Dievo Gailestingumo paveikslas“

Prie pirmojo stalo (iš k.): Juozas Polikaitis, Giedrė Čepaitytė, s. Margarita Bareikaitė, Marija Remienė, Viktorija ir Antanas Valavičiai, Irena Polikaitienė.

BRONĖ STEIKŪNIENĖ

Kovo 12–13 d. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje, Marguette Parke, lankėsi Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas. Kovo 12 d., šeštadienį, parapijos salėje 5 val. p. p. vyko filmo „Pirmasis Dievo Gailestingumo paveikslas“ premjera. Susirinko parapijiečiai ir svečiai. Filmo peržiūra prasi-dėjo tuoju pat atvykus sve-čiui arkivyskupui G. Grušui. Filmas buvo žiūrimas su di-deliu susidomėjimu, salėje viešpatavo visiška tylą. Tai Dievo Gailestingumo paveikslo istorija, – kaip jis buvo kur-tas, dingęs, vėl atsirado (ar kas atrado) ir atkeliavo į Vilnių. Reikia pamatyti šį filmą ir stebuklingąjį paveikslą, skelb-ti pasauliui žinią apie Kristaus gailes-tingumą ir meilę žmonijai.

Kovo 13 d. 11 val. r. arkivyskupas G. Grušas vadovavo V Gavė-nios sekmadienio šv. Mišioms. Dalyvavo kunigai svečiai bei klebonas kun. J. Kelpšas. Lietuvos šaulių išei-vijoje šauliai, „Knights of Columbus“ iškilminga apranga įnešė vėliavas. Giedojo dviejų parapijų jungtiniai chorai – Švč. Mergelės Marijos Gimi-mo parapijos choras (muzikos vadovas Ričardas Sokas) ir St. Mary Star of the Sea bažnyčios choras (vad. Giedrė Sokienė). Psalmę atliko solistė Agnė Giedraitytė. Dvasiškai prasmingą pa-mokslą pasakė arkivyskupas G. Grušas, kviesdamas nenutolti nuo Dievo ir jo meilės bei šiais Gailestingumo metais dar labiau pasitikėti Jėzumi Kristumi. Mišių metu buvo pašventinta bažnyčioje naujai įmontuota mo-

Dr. Linas Sidrys (k.) Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčiai padovanojo mozaiką su šv. Brunono atvaizdu, kurią pašventino Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas.

LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas ir Dalė Blekienė kalbasi su Vilniaus arkivyskupu Gintaru Grušu.

Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas atsako į dalyvių klausimus. Prie stalo (iš k.): Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. Jaunius Kelpšas, LR konsulato Čikagoje darbuotoja Aiste Šulcaitė su vaikais, kun. Gediminas Keršys, svečias iš Lietuvos, pri-klausomų asmenų bendruomenės „Aš esu“ vadovas kun. Kęstutis Dvareckas ir LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas. Antrame plane – Aldona Krištolaitis ir Bronė Barakauskienė.

zaika – Šv. Brunonas (Bonifacas) Kver-furtietis, gimęs apie 974 m., miręs 1009 m. (tuomet pirmą kartą paminėtas Lietuvos vardas; Brunono žūties vieta įvardinta kaip Rusios ir Lietuvos – Li-tuae – paribys. Red.). Tai buvo kanki-nys už tikėjimą, vienuolis benedikti-nas, Katalikų Bažnyčios šventasis. Šv.

Brunono mozaiką sukūrė dail. Ada Su-tkuvienė, o dr. Linas ir Rima Sidriai mozaiką padovanojo bažnyčiai.

Bendravimas su arkivyskupu tę-sėsi parapijos salėje. Ten po skanių pietų klebonas kun. J. Kelpšas padė-kojo arkivyskupui už apsilankymą mūsų parapijoje. Buvo suteiktas žodis

dr. L. Sidriui ir advokatui Sauliui Kup-riui. Dr. L. Sidrys papasakojo apie sa-vo knygą jaunavedžiams, kurią jis pri-statė Lietuvoje, knygų mugėje Vil-niuje.

Arkivyskupas G. Grušas atsakė į parapijiečių klausimus ir padėkojo už šiltą ir malonų priėmimą parapijoje.

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com
Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

**Skaitykite
„Draugą“ greičiau!**

**www.
draugas.org**

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Sausio 13-osios byla tęsiasi

Vilnius (LRT.lt) – 1991 m. Sausio 13-osios byla nagrinėjantis Vilniaus apygardos teismas baigė skelbti kaltinamųjų parodymus.

Kovo 16 d. perskaityti maždaug 60-ies kaltinamųjų, kurie gyvena Rusijoje, Ukrainoje ar Baltarusijoje, parodymai. Šie kaltinamieji atsako atvykti į teismo procesą Lietuvoje, todėl byla

nagrinėjama jiems už akių. Byloje nėra, todėl ir nebuvo paskelbti buvusio KGB karininko Michailo Golovato, buvusio Lietuvos komunistų partijos Centrinio komiteto sekretoriaus Algimanto Naudžiūno ir dar kelių kaltinamųjų parodymai byloje dėl karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui.

Naujas Tytuvėnų gaisro tyrimas

Šiauliai (LRT.lt) – Šiaulių apylinkės prokuratūra pradėjo naują ikiteisminį tyrimą ir toliau aiškinasi, kas kaltas dėl Tytuvėnų vienuolyną nusiaubusio gaisro. Įtarimai pareikšti dar dviems asmenims: bendrovės, įrengusios vienuolynę dūmtraukį, statybos darbų vadovui ir statybos techniniam prižiūrėtojui. Neatmetama, kad įtariamųjų gali būti ir daugiau.

Buvusiam Tytuvėnų piligrimų centro vadovui Pranui Jurkaičiui teismas skyrė vienerių metų laisvės atėmimo bausmę, jos vykdymą atide-

dant pusantrų metų.

Bemaž pusketvirtą milijono eurų žalą patyrė Kultūros paveldo departamentas ir vienuolyno bei bažnyčios ansamblį apdraudusios bendrovės.

Gaisras Tytuvėnuose kilęs 2012-ųjų sausį nuniokojo Tytuvėnų vienuolyną ir bažnyčios ansamblį, išdegė didelė dalis vienuolyno stogo, apdegė barokinės bažnyčios konstrukcijos, sudegė dalis sakralinio meno muziejuje eksponuotų kelių šimtų metų senumo liturginių reikmenų, nukentėjo itin vertingos freskos.

Gasdina nauja interneto loterija

Vilnius (Bernardinai.lt) – „Swedbank“ įspėja, kad pasipelnę iš patiklių gyventojų nuolat bandantys asmenys rado naują būdą, kaip išvilioti nemažas pinigų sumas. Šį kartą ant jų kabliuko užkibo gyventojai, susivilioti lengvu uždarbiu – internetine loterija „be pralaimėjimų“. Patys to nežinodami azartiškai interneto vartotojai buvo įvelti į rizikingus žaidimus, kuriuos smaigalyje atsідūrė Kipre registruota kompanija.

„Swedbank“ jau sulaukė ne vieno kliento skundo dėl šio paslaugų teikėjo bandymų vilioti pinigus. Didžiausias patirtas kliento nuostolis siekia 1,4 tūkst. eurų.

„Šios loterijos rengėjai potencialių

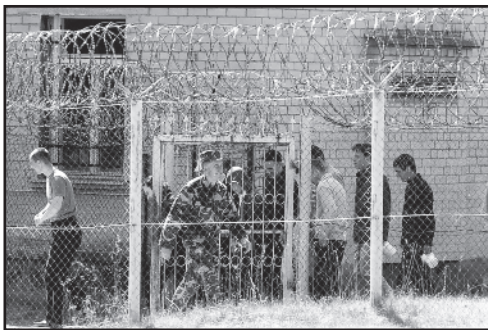
aukų ieško itin agresyviai – skambina ir žada nerealias galimybes laimėti, siunčia elektroninius laiškus, interneto tinklalapiuose perka reklaminius skydelius ir taip reklamuoja loteriją, kurioje neva nėra pralaimėjimų. Išmėginti sėkmę iš pat pradžių pasiūloma nemokamai, tačiau su viena sąlyga – prašoma suvesti banko mokėjimo kortelės duomenis, nurodyti telefono numerį ir atsiųsti paso kopiją. Turėdami šiuos duomenis loterijos rengėjai gali kada panorėję vykdyti automatinis nuskaitymus nuo banko kortelės be jos savininko žinios“, – naujos pinigų viliojimo schemos principą aiškina rizikos kontrolės ekspertas Mindaugas Montvilas.

Išsiųsti 285 užsieniečiai

Vilnius (BNS) – Per aštuonis mėnesius iš Lietuvos išsiųsti 285 neteisėtai į ją patekę užsieniečiai, trečiadienį pranešė Valstybės sienos apsaugos tarnyba (VSAT).

Užsieniečių išsiuntimui iš Lietuvos VSAT skirta 341,3 tūkst. eurų, iš jų – 307,7 tūkst. eurai – išsiunčiamų užsieniečių kelionėms organizuoti ir vykdyti, o 33,6 tūkst. eurų – jų palydoms. Už šias lėšas iš Lietuvos planuojama išsiųsti 480 užsieniečių bei atlikti 80 palydų iki 2018 metų pabaigos.

Nelegaliai atvykę bei nelegaliai esantys Lietuvoje užsieniečiai, kol

Nelegalai apgyvendinami Pabradėje.

„Lietuvos diena“ nuotr.

būna išsiųsti iš šalies, apgyvendinami VSAT Užsieniečių registracijos centre (URC) Pabradėje.

Patvirtinta olimpinų žaidynių išlaidų sąmata

Vilnius (ELTA) – Patvirtintas Rio de Janeiro olimpinės rinktinės narių sportinės ir paradinės aprangos sąrašas, Lietuvos olimpinės delegacijos dalyvavimo žaidynėse išlaidų sąmata.

Olimpinėje delegacijoje bus 150 atstovų: 75 sportininkai, 35 treneriai, 15 medicinos personalo narių, 10 mokslininkų ir kitų (aptarnaujančio personalo) specialistų, 15 sporto šakų rinktinų vadovų ir misijos darbuotojų. Į žaidynių pirmąją dalį planuoja

vykti šalies prezidentė Dalia Grybauskaitė, į antrąją – premjeras Algirdas Butkevičius.

Planuojamos išlaidos – 1,6 mln. eurų. „Audimas“ pagamins paradinis delegacijos kostiumus bei visą sportinę aprangą. Lietuvos olimpiečių aprangoje vyraus žalia, balta ir mėlyna spalva. Oficialus olimpinės aprangos pristatymas planuojamas balandžio mėnesį.

D. Trump būtų didžiausias visuotinis pavojus

Washingtonas (ELTA) – Anot ekonominės žvalgybos, Donald Trump laimėjimas prezidento rinkimuose – vienas iš 10 didžiausių pavojų, su kuriais šiuo metu susiduriama pasaulyje.

Ekonominės žvalgybos tarnyba įspėja, kad respublikonų kandidatas į prezidentus D. Trump galėtų sutrikdyti pasaulinę ekonomiką ir padidinti Jungtinių Valstijų politikai ir saugumui kylančius pavojus.

Tarnybos vertinimu žymus mili-

jardierius yra pavojingesnis nei Britanijos išstojimas iš Europos Sąjungos ar ginkluoti susirėmimai Pietų Kinijos jūroje. Labiau už D. Trump pavojingi – staigus ekonomikos sulėtėjimas Kinijoje ir Rusijos intervencija į Ukrainą bei Siriją.

Tyrimų tarnyba taip pat perspėjo dėl aštrios ir griežtos verslininko retorikos prieš Meksiką ir Kiniją. Manoma, kad tai gali peraugti į prekybos karą.

„Anonymous“ kovos prieš D. Trump

New York (15min.lt) – „Haktyvistais“ save vadinantys programišiai „Anonymous“ paskelbė „totalinį karą“ Donald Trump, kuris yra pagrindinis pretendentas tapti respublikonų kandidatu į JAV prezidentus.

Programišiai pranešė, kad jie kausis su bet kokiomis D. Trump skleidžiamomis žiniomis internete, ieškos jį diskredituojančios informacijos ir ją viešins. Pavyzdžiui, pagal jų planą, balandžio 1-ąją bus „nulaužta“

svetainė TrumpChicago.com.

„Mes tave ilgai stebime, ir tai, ką matome, mus labai neramina, – vaizdo įrašė teigia kaukėtas programišius. – Tavo nepastovi ir neapykantos kupina kampanija šokiravo JAV, tu šokiravai visą planetą savo atgrasiais veiksmais ir idėjomis.“

Atsakydami į šį kvietimą „Twitter“ socialinio tinklo vartotojai pradėjo naudoti žymę #OpTrump.

Prancūzijoje sulaikyti naujo išpuolio rengėjai

Paryžius (ELTA) – Paryžiaus regione sulaikyti keturi žmonės, kurie, kaip įtariama, planavo naują teroro aktą Prancūzijos sostinėje.

Operaciją kovo 16 d. anksti rytą surengė šalies Vyriausiosios vidaus saugumo valdybos pareigūnai. Įtariamieji buvo sulaikyti Paryžiaus šiaurėje, garsėjančioje bloga kriminogenine situacija, ir su ja besiribojančiame Saint-Denis priemiestyje. Tarp sulaikytųjų – trys vyrai ir viena

moteris. Jie visi dabar laikinai suimti ir apklausiami.

Du sulaikytieji – turkų kilmės prancūzai Aytac/ Ercan B. – yra broliai. Kiti du – Prancūzijos pilietis E. Youssef ir jo mergina, kurios vardas neskelbiamas. Turimais duomenimis, kaip tik šis jaunuolis, jau žinomas antiteroristinėms tarnyboms, kelia didžiausią susidomėjimą Prancūzijos pareigūnams.

Rygoje surengtos Legionierių dienos eitynės

Ryga („Draugo“ info) – Kovo 16 d. Rygoje organizacijos „Daugavas Vanagi“ iniciatyva buvo surengtos tradicinės Legionierių dienos eitynės. Jos baigėsi gėlių padėjimu prie Laisvės paminklo.

Eitynėse dalyvavo apie 1 000 žmonių. Jose buvo sulaikytas Kremliaus finansuojamas anglų kalba transliuojančios televizijos „Russia Today“ žurnalistas Graham Phillips, jau seniau buvo garsėjęs savo provokacijomis, skandalingais reportažais apie įvy-

kus Ukrainoje, Baltijos šalis.

Kovo 16-oji Latvijoje pažymima kaip Legionierių diena. Pagal oficialią versiją, legionieriai iš SS 15-osios ir 19-osios divizijų kovoję prieš sovietinę okupaciją ir už Latvijos laisvę. Šias divizijas sudarė apie 140 tūkstančių žmonių.

Latvijos legionas buvo įkurtas 1943 m. vasarį, o 1944 m. kovo 16-ąją stojo į mūšį su SSRS kariuomene Opočkos rajone prie Velikajos upės.

Talino merui pateiks kaltinimus

Talinas (BNS) – Estijos prokuratūra per ateinančius du mėnesius pateiks nuo pareigų nušalintam Talino merui Edgar Savisaar kaltinimus korupcija ir pinigų plovimu.

Jeigu E. Savisaar kaltė būtų įrodyta, jam gresia iki 10 metų laisvės atėmimo.

2015 m. rugsėjo 22 d. Estijos generalinė prokuratūra nurodė, kad E. Savisaar ir dar šešiams asmenims buvo pateikti įtarimai dėl ne vieno kyšio paėmimo atvejo. 2014–2015 metais sostinės meras ne kartą gavo neteisėtą atlygį.

Rugsėjo 30-ąją teismas nušalino E.

Buvęs Talino meras E. Savisaar.

Pealinn.ee nuotr.

Savisaar nuo Talino mero pareigų.

Įtariama, kad E. Savisaar paslėpė viename Šveicarijos banke beveik 192 tūkst. eurų.

Popiežius kritikuoja šalis, neįsileidžiančias migrantų

Roma (Vatikano radijas) – Popiežius Pranciškus sukritikavo vyriausybes, nusprendusias užverti savo šalių sienas migrantams. Romos katalikų bažnyčios vadovas paragino

parodyti daugiau užuojautos namus ir artimuosius praradusiems žmonėms. Pontifikas taip pat paragino kiekvieną katalikų parapiją priimti bent po vieną prieglobsčio ieškančią šeimą.

„Mūsiškiai“: estradinis šou – įspūdžiui sudaryti, ne istorinei tiesai atskleisti (III)

Tęsinys iš kovo 15 d.

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

Nuėjo tarnauti pavergėjui

Tuo metu Vanagaitė savo knygoje imasi, mano supratimu, neproduktyvios aritmetikos – skaičiuoja žydų medžiaginius nuostolius nacių okupacijos metais: „Tai 50 000 namų, o dar parduotuvės, sinagogos, mokyklos ir bibliotekos, vaisingos ir ligoninės... Vokiečiai pasiėmė žydų auksą, išlupo dantis. O kiek per visą Lietuvą nužudytų žydų namuose liko kitokio gėrio: spintų, lovų, laikrodžių, paklodžių, pagalvių, batų, palaidinukių, – kurį, savaime suprantama, ne jūsų seneliai griebė ir vežėsi vežimais, kai visa tai buvo mėtoma per langus arba pigiai parduodama miestelių aikštėse. Tikrai ne ne jūsų, o kitų, blogesnių, lietuvių seneliai. Bet gal žinot, gerieji lietuviai, kur dabar tos antikvarinės nužudytųjų lovos? Kas jose miega? Ką sapnuoja?“ (15).

Beprasmiška ir, sakyčiau, gal net ciniška tautiniu pagrindu bandyti „kalkuliuoti“ nekilnojamojo turto likučius, praėjus trims ketvirčiams amžiaus po tų įvykių. Ir ką daryti su mišrių šeimų nuosavybe? Tokių Lietuvoje irgi buvo. Pagaliau galima kelti klausimą ir apie tarybinės kultūros elito, „sielų inžinierių“ sapnus. Jie irgi represijų vykdymo metu netinginiavo.

Pasakoja Halina Korsakienė, žinių agentūros ELTA direktoriaus Kosto Korsako, paskirto į pareigas iškart po Lietuvos okupacijos, žmona:

„Tiek buvo džiūgavimo, tikėjimo tvirtu naujo gyvenimo pagrindu. <...> Neatidėliodama išsiruošiu apžiūrėti mums siūlomo buto. Modernus pastatas, vadinamas ‘Vailokaicio dangoraižiu’, iš tiesų dingai kilo virš viso miesto centro, supamas neaukštų, daugiausia senų dviaukščių namų.

Pirmą kartą gyvenime pakilau liftu į penktą aukštą. Prie nurodyto numerio ilgokai pastovėjau, mintyse bandydama suregzti pirmuosius sakinius. Buvo ir nejauku, ir kiek baugu. Kokiomis akimis pažvelgs į mane toji ‘nepageidaujama šeima’? Ir kaip reikės jai viską paaiškinti?

Pagaliau ryžausi paskambinti. <...> Prieš mane stovėjo aukšta senyva moteris. Žvilgsnis, kuriuo ji tiriamai mane peržvelgė, pasirodė man aštrokas. <...>

– Spėju, kad jūs ir būsite šio buto, iš kurio mums liepta išsikelti, naujoji gyventoja? <...>

Aukšta žilagalvė dama ėmė vedžioti mane iš vieno kambario į kitą. Ne, tokios prabangos ir prašmatnumo gyvenime neteko matyti! Malonūs šviesaus riešutmedžio didingi komplektai. Kitame kambaryje senoviški tamsaus ažuolo bufetai, vėl kitur naujamadiški foteliai, krėslai. Minkšti, žingsnius sugeriantys kilimai. Visa tai teko matyti tik užsienio filmuose. <...>

Po šios keistokos apžiūros grįždama į namus jaučiau tarsi pabuvojusi fantastiškame sapne. <...> Ką paveiksi, tokį mano gyvenime nenumatytą ir neprašytą posūkį, matyt, lėmė likimas. Jam nepasipriešinsi.“ („Namas, kuriame gyvenome“, Vilnius, Vaga, 1991, 100–102 p.)

Taip savo „likimą“ priėmė jauna, trisdešimtmetė ponია, žmona vyro, kuris „žodžiu, raštu ir kitaip agitavo bei varė propagandą daryti tai, kas kenkė Lietuvos valstybės ar lietuvių tautos interesui“.

Ši veikla okupanto buvo atitinkamai įvertinta – už lojalumą įsibrovėliams iš užsienio, Korsakų šeimai buvo suteikta privilegija užvaldyti turtą kito Lietuvos Respublikos piliečio, kuris buvo represuotas arba, gelbėdamasis nuo Raudonosios armijos ir tikros pražūties, buvo priverstas bėgti iš Lietuvos, viską čia palikęs.

Tačiau Korsakienė savo knygoje niekur nesiiskundžia, kad būtų blogai miegojusi...

1941-ųjų gegužę Piotras Glatkovas, buvęs NKVD Baltstogės srities valdybos viršininkas, sovietinėje Lietuvoje tapęs vidaus reikalų liaudies komisaro pavaduotoju, pristatė savo bosui Kremliuje, SSRS valstybės saugumo komisarui Vsevolodui Merkulovui, 230 tūkst. „liaudies priešių“ iš Lietuvos sąrašą. Visi jie turėjo būti areštuoti. Ir tai vien šeimų galvos! Su kitais jų artimaisiais tas skaičius turėjo siekti apie 750 tūkstančių! Faktiškai, visas Lietuvos po-

litinis, karinis, kultūrinis, mokslinis elitas. Tiek žmonių planuota likviduoti!

Galima būtų drauge su Vanagaite sušukti: kiek dar būtų buvę atlaisvinta butų, jei planas būtų įgyvendintas!

Vertinti reikia faktus, ne emocijas: pirmosios bolševikų okupacijos metu buvo vykdomas genocidinio masto pasikėsinimas prieš Lietuvos piliečius, kurių daugumą sudarė lietuviai, bet tarp represuojamųjų reikšminga dalis buvo ir pasiturinčių bei tikinčiųjų žydų, taip pat lenkų, šiek tiek baltarusių, ukrainiečių ir rusų.

1941 m. birželis buvo tik pradžia. Suspėta areštuoti, apiplėšti, užvaldyti turtą, ištremti į Sibirą ar nužudyti „tik“ apie 30 tūkstančių Lietuvos piliečių. Tolesnę likvidaciją nutraukė karas.

Vykdant šį nusikaltimą prieš labiausiai išsila-

V. Landsbergis: „Būtent sukilėliai ir Laikinoji vyriausybė turėjo labai aiškų tikslą – parodyti, kad vokiečiai įžengė ne į Sovietų Sąjungą. Tai mes bandome jau daugiau nei 20 metų po Kovo 11-osios grąžinti į pasaulio sąmonę: mes nebuvo me Sovietų Sąjunga. Buvome laikinai okupuota Lietuvos valstybė. Tas pats atsitiko ir 1941 m.: vokiečiai įžengė į prieš tai sovietų okupuotą Lietuvos valstybę.“

vinusią, sąmoningiausią, pasiturimą gyvenimą susikūrusių, visos šalies gerovei dirbusių Lietuvos piliečių dalį, tiesiogiai ir netiesiogiai prisidėjo dešimtys tūkstančių kitų Lietuvos piliečių.

Suorganizuoti tokio masto krašto nusiaubimą per trumpą laiką reikėjo ypač gerai parengto, puikiai sinchronizuoto plano. Toks, kaip matėme, buvo. Parengtas Maskvoje. O Lietuvos piliečiai, sutikę išduoti savo šalį ir pasivedę okupanto valiai, atliko tik Mauro darbą. Tai patvirtina faktas, kad masiniai trėmimai 1941 m. birželio mėnesį buvo vykdomi ne tik Lietuvoje, ne tik Estijoje ir Latvijoje, bet ir Besarabijoje bei Šiaurės Bukovinoje, vakarinėse Baltarusijos ir Ukrainos dalyse.

Kodėl dalis Lietuvos piliečių sutiko tapti jų pačių valstybės sunaikinimo ir šalį okupavusios jėgos represijų įrankiais? Kiek jų buvo? Kur tų žmonių sąrašai? Kokia jų asmeninė atsakomybė už kitų bendrapiliečių pražudytas gyvybes, sugriautus gyvenimus, pasmerkimą kančioms, atimtus bei užvaldytus jų turtus, sulaužius Lietuvos konstituciją?

Poeto Kazio Binkio sūnus Gerardas klausė Justo Paleckio: „Jūs sakėte, kad suteikiamas garbingas tarybinio piliečio vardas, o per tardymą man sakė, kad išdaviau tėvynę. Mane kaltino pagal [Sovietų Rusijos] BK straipsnį, pagal kurį bausmė – iki sušaudymo imtinai. Klausiau, kodėl tiek daug? Sakė, tu ‘tėvynės išdavikas’. Tai aš ir sakau J. Paleckiui: ‘Kas turima galvoje sakant Tėvynė? Mano gyvenimas vyko Lietuvoje, mano tėvynė Lietuva, aš jos neišdaviau...’“ (http://m.alfa.lt/straipsnis/11667685/lietuvelės-neber-tragiskieji-istorijos-metai-i?p=1)

Kodėl ją išdavė nuėjusieji tarnauti pavergėjui? Istorija apie tai tyli. Galime tik spėlioti. Dėl išsilaivinimo stokos? Stipresniojo baimės? Didesnių karjeros perspektyvų? Gobšumo? Galimybės pasipelnyti iš bendrapiliečių tragedijos? Įsitikinimų komunizmo „pažangumu“? Bet ar tai pateisina įvykdyto nusi-kaltimo mastą?

Tie žmonės užėmė visas okupuoto krašto valdymo grandis. Nuo aukščiausių marionetinės vyriausybės pareigūnų iki represines struktūras aptarnavusių samdinių. Jie pasirašinėjo Maskvoje parengtas instrukcijas, sudarinėjo represuojamųjų sąrašus, suiminėjo, tardė, mušė, kankino, žudė, konvojavo į kalėjimus ir geležinkelio stotis tremčiai, iš kurios dauguma negrižo, grobstė turtą ir jį išsidalijo.

Įsidėmėtina ir tai, kad tarp okupacinėse grandyse veikusių ir represijas vykdžiusių Lietuvos piliečių žuvančiųjų gelbėtojų tada nebuvo. Bent man apie tai nieko nėra žinoma.

Štai tokioje politinėje, socialinėje, psichologinėje ir moralinėje atmosferoje, kurioje skendėjo vos prieš metus Sovietų Sąjungos okupuota Lietuva, prasidėjo Hitlerio „Barbarosos operacija“ ir lietuvių Birželio

sukilimas.

Šį tarptautinį 1940–1941 m. įvykių kontekstą buvo būtina glaustai priminti, norint toliau dalykiškai kalbėti apie Vanagaitės knygą. Ji pati apie tai nekalba. Galbūt nežino. Gal turi priežasčių nekalbėti. Tačiau patvirtina savo režisierės talentą: griebiasi antikinėse tragedijose naudotos *deus ex machina* priemonės – mechaninio įtaiso, kuriuo staiga nuleidžia į savo pasakojimo sceną „lietuvių neapykantos žydams“ dievą ir juo ima aiškinti visus įvykius, atsitikusius Lietuvos žemėje nacių okupacijos laikais.

Istorija sudėtingesnė. Pasiziūrėkime, kas atsitiko Lietuvoje Vokietijai pradėjus karą prieš Sovietų Sąjungą.

„Barbarosa“

Vytautas Landsbergis prieš keletą metų yra iškėlęs esminį klausimą: kieno sieną peržengė Vokietijos kariuomenė 1941 m. birželio 22 d., pradėdama karo veiksmus prieš Sovietų Sąjungą? Ar tai buvo teisėta Sovietų Sąjungos siena, ar siena laikinai okupuotos šalies, kurios aneksijos Vakarų valstybės nepripažino ir kurios diplomatinės pasiuntinybės tebeveikė jų sostinėse?

„Būtent sukilėliai ir Laikinoji vyriausybė turėjo labai aiškų tikslą – parodyti, kad vokiečiai įžengė ne į Sovietų Sąjungą, – tvirtino pirmasis nepriklausomybę atkūrusios Lietuvos vadovas. – Tai mes bandome jau daugiau nei 20 metų po Kovo 11-osios grąžinti į pasaulio sąmonę: mes nebuvo me Sovietų Sąjunga. Buvome laikinai okupuota Lietuvos valstybė. Tas pats atsitiko ir 1941 m.: vokiečiai įžengė į prieš tai sovietų okupuotą Lietuvos valstybę.“ (http://kultura.lrytas.lt/istorija/v-landsbergis-svarbu-pabrezti-faktu-istorija-nes-mums-brukamos-interpretacijos.htm)

Šią tiksliai suformuluotą poziciją patvirtina ano meto dokumentai. Povilas Žadeikis (1887–1957), Lietuvos atstovas Washington, 1941 m. rugsėjo 3 d., jau po Laikinosios vyriausybės darbo suspendavimo, įteikė notą JAV valstybės sekretoriui Cordell Hull. Šį dokumentą amerikiečiai suprato ir įvertino vienareikšmiškai – kaip „nuostabų Lietuvos pozicijos pristatymą“ („excellent presentation of Lithuanian position“).

Žadeikis notoje rašė: „Sovietinis okupacinis režimas savo teroristiniais valdymo metodais ir priverstine sovietizacija, pasižymėjo visos žemės ir privačios nuosavybės nacionalizavimu, blogu valdymu ir grobimu, masiniais įkalinimais bei ištremimais į Sibirą, buvo nesibaigiantis košmaras visų sluoksnių žmonėms, – taip buvo siekiama išnaikinti visą lietuvių tautą. Toks užsienio įsibrovėlių neigiamas galiausiai sukėlė spontanišką gyventojų sukilimą daugelyje vietovių. 1941 m. birželio 23 d. sukilimas, kurio metu sukilėliai patyrė didelių nuostolių, sudarė rizikingas sąlygas skelbti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą dar prieš įsiveržiant antrajam užgrobėjui. Lietuvos sukilėlių dvasia buvo nukreipta prieš abu įsibrovėjus: atsitraukiančias sovietines jėgas ir besiantinančias vokiškas. Šis sukilimas buvo pavojingas ir atkaklus bandymas atgauti laisvę. Esant tokiom sąlygom bandymas žlugo, tačiau dvasia išliko.“ (http://www.propatria.lt/2015/10/lietuvas-atstovo-jav-povilo-zadeikio.html)

Vanagaitė savo pasakojimą grindžia ne teisinėmis ir politinėmis kategorijomis bei faktų žinojimu, bet jų nežinojimu ir retorinėmis figūromis: „Pagal vokiečių instrukciją visi sukilėliai ant rankovės dėvi baltą raištį su raidėmis TDA (Tautinio darbo apsauga). To balto raiščio laukia šturpi ateitis... <...> Su kuo jie kovojo? Su besitraukiančia Raudonąja armija, be abejo. Bet ar tik? Su komunistais Lietuvoje? Kieno komandas jie vykdė?“ (54–55 p.)

Autorė nežino, kad sukilėliai pirmosiomis sukilimo dienomis dėvėjo ne baltus, bet tautinių – geltonos, žalios ir raudonos – spalvų raiščius. Ir tai ne smulkmena. Tai svarbi detalė. Ji aiškiai žymi lietuvių savarankiškumo aspiracijų susidūrimą su nacių okupacine galia. Sukilimo metu pareikšta tautos valia buvo priversta nusilenkti jėgai. Drauge su nusegtais raiščiais, buvo nukabintos ir trispalvės vėliavos. Ir tai reiškė ne ką kitą, kaip pradėto vykdyti Lietuvos suverenumo apribojimą.

Nukelta į 14 psl.

Emilija ir Romas Sakadolskiai Lietuvių žurnalistų sąjungos pokylyje, Čikagoje, 1978 m. Jono Kuprio nuotr.

Lietuviškų dirvonų artojas

Prisimenant kolegą ir bendramintį a. a. Romą Sakadolskį

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Laimę kiekvienas žmogus įsivaizduoja skirtingai, tačiau apibendrinant – tai yra jausmas, kuris sukelia teigiamas emocijas, nuo kurių žmogaus veide atsiranda šypsena, akys spinduliuoja džiaugsmu, o visas kūnas ir siela tampa kupini vidinės energijos ir ramumo. Laimingus žmones nesunku atskirti minioje, nes jie šią savo energiją perduoda ir aplinkiniams. Gyvenimo prasmės suvokimas – tai didžiausias laimingo žmogaus gyvenimo pasiekimas. Supratęs savo vaidmenį šiame pasaulyje žmogus visais būdais stengiasi jį atlikti, o matydamas savo pastangų rezultatus žmogus tampa laimingu.

Manychiau, toks buvo Romas Sakadolskis. Bent man taip atrodė. O kaip kitiems, jį pažinojusiems? Mintimis dalijasi Romo pažįstami ir bendradarbiai.

PASIEKTAS ŽMOGAUS TIKSLAS

Tėvas Antanas Saulaitis, SJ:

Rudeniop artimo žmogaus netektis įgauna pirmųjų krikščionių nuotaiką. Jiems taip ryšku būta, kad ši gyvenimo kelionė, geroji kova (pagal apaštala Paulių) sėkmingai baigiasi tik pasiekus žmogaus ir žmonijos trokštą vienybę su Dievu, gyvenimo pilnatvę su laimėtojo vainiku. Tuomet galima teigti, kad misija įvykdyta, inasas į šeimą ir visuomenę atliktas. Atsiskyrimas skaudus, bet tie du atspalviai – pasiektas žmogaus tikslas ir įvykdyta misija suteikia ramybės ir džiaugsmo.

Kai prieš daugiau nei 50 metų JAV buvo pradėta I Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso (PLJK) ruošas, mes, vyresni, pastebėjome, kaip veikliai, uoliai Čikagos Jaunimo centre veikiančiame Lietuvių informacijos centre tarp suaugusių reiškiasi šešiolikmetis Romas, tapęs šių kongresų „šulu“ ir neįkainojamu bendruomenės veikėju, judintoju, laidu. Jo sugebėjimas ryšius vertinti, išlaikyti ir vystyti – pavyzdingas nuo pat pradžių.

1966 metų PLJK sekė antrasis, surengtas 1972 m. ir paženklintas Romo Kalantos liudijimu, studijų dienoms suteikusių begalinę rimtį ir akstiną Lietuvos bylą stiprinti tarp savęs ir pasaulyje. Baigiamojoje stovykloje Romuvoje, ežero pakrantėje mudu pramoginę dalį pajvairinome programos vedėjos sugalvota „Jūratės ir Kastyčio“ inscenizacija. 1975–1976 m., kai PLJK buvo rengiamas trijose Pietų Amerikos šalyse, tuomet kietai valdomose kariškių, Čikagoje buvo būtina turėti tvirtą Ryšių centrą, vienijantį visą jaunimą ir suaugusiuosius. Romas su Emilija bei kiti jaunuoliai šį uždavinį kūrybingai ir kruopščiai atliko.

Akyse lyg gyvas paveikslas stovi Romo ir Emilijos

sūžieduotuvės II PLJK metu, kai atsitraukę nuo darbų bei užsiėmimų susitelkėme prie tokios rausvos teatrėlio užuolaidos sukalbėti maldele ir laimimą. Iš vestuvių Emilijos lietuviškoje parapijoje po to abu prisimindavo, kaip jų kunigėlis, galvotrukčiais iš vasaros stovyklos atvažiavęs, eidamas prie altoriaus neturėjo laiko net sportinių batukų persiauti. Ir kiek sukėlė rūpesčio „tradicinei“ parapijos vadovybei kanklininkės Emilijos noras įžangai parinkti „Nupinsiu dainužę iš meilės žodelių“ vietoj įprastinės kurios nors pasaulietiškos operos ištraukos...

Daug džiaugsmo teikė abiejų Sakadolskių persikėlimas į Lietuvą, judviejų tarnystė švietime, kultūroje ir visuomenėje. Mes, bičiuliai, ketinome atsiliepti į kvietimą švęsti JAV taip brangią Padėkos dieną, kai Romo liga planus nukėlė, pakeitė. Liko Romo mielo ir malonaus balso įrašai. Neabejoju, kad balsas gerai prisiderina prie angelų giesmių tenai, o bičiulių, draugų, bendradarbių, studentų ir visų kitų širdyse aidai tie visi ryšiai, mus jungiantys į vieną lietuvišką šeimą, sergančią Lietuvos reikalais.

KAI MAŠINĖLĖ LAIMINGAI DINGDAVO

Clemente Dedela, spaustuvinkininkas:

1978 m. Romui Sakadolskiui, kaip LB valdybos nariui, buvo pasiūlyta redaguoti „Pasaulio lietuvių“. Jis sutiko. Neskaitant išsibarsčiusių po pasaulį šio žurnalo korespondentų, Romas subūrė savo komandą būtent Čikagoje – Romą Kasparą, Mindaugą Pleškį, Liną Rimkų, o aš sutikau prisidėti prie leidinio maketavimo. Negalima pamiršti ir Emilijos, kuri ne tik atrinkdavo mėnraščius nuotraukas, bet ir mus vaišingai „prižiūrėdavo“... Dažniausiai susirinkdavome penktadienio vakarais Sakadolskių buto virtuvėje Brighton Parke prie didelio stalo. Apsišarvavę žirkelėmis ir klėjais ruošdavome maketą, kuris kitą dieną būdavo pristatomas į „Draugo“ spaustuvę. O jau po kelių dienų pasirodydavo naujasis „Pasaulio lietuvių“ numeris.

Tos vakaronės liko gyvos atmintyje – kiekvienas iš mūsų ne tik atlikdavo savo pareigas, bet ir turėdavo progą aptarti, nagrinėti įvairias temas, net ir tas, kurios tuo metu nebuvo pageidaujamos spaudoje. Prisimenu, kaip vaizdžiai Mindaugas Pleškys mus informuodavo, kas darosi Lietuvos pagrindžio spaudoje arba kaip Lietuvoje „laimingai dingdavo“ turistų nuvežta rašomoji mašinėlė...

Mūsų kolektyvas redagavo žurnalą lygiai trejus metus – nuo 1978 metų pradžios iki 1980 m. gruodžio. Dėl priekaištų, kad leidinys nuolat vėluoja, Sakadolskis atsisakė redaktoriaus pareigų. Į vyriausiojo redaktoriaus vietą grįžo Bronius Nainys. Iš mūsų kolektyvo iškrito du redaktoriai. „Amerikos balsas“ „pa-

Vos išlipęs iš lėktuvo Washington, DC poetas Tomas Venclova iškart apsilankė „Amerikos balso“ lietuviškoje tarnyboje. Iš k.: Kęstutis Čižiūnas, Jolanta Raslavičiūtė, Juozas Vitėnas, Tomas Venclova, Romas Sakadolskis, AB Europos skyriaus deputato pavaduotojas Vello Ederma, Barbara Darlis, Jurgis Bradūnas, Povilas Labanauskas, Virginija Vengrienė. 1977 m. vasaris.

Iš Virginijos Vengrienės asmeninio albumo

Romas Sakadolskis (1947 m. gegužės 31 d. Fuldoje, Vokietija – 2016 m. vasario 25 d. New Yorke) – JAV ir Lietuvos žurnalistas. Žurnalistų pėdom pradėjo žengti čia, Čikagoje: 1968–1972 m. „Margučio“ radijo laidų diktorius, 1971–1973 m. „Lietuviai televizijoje“ vedantysis. 1974 m. baigė *University of Maryland at College Park* radijo / televizijos ir kino fakultetą. 1969–2004 m. dirbo „Amerikos balse“ (AB, *Voice of America*): 1973–1977 m. lietuvių redakcijos Washington, DC bendradarbis, 1977–1986 m. Čikagos biuro korespondentas, 1986–1995 m. lietuvių redakcijos vedėjas, 1995–2004 m. naujienų skyriaus redaktorius. Rengė reportažus iš JAV, Kanados, Europos, Pietų Amerikos, Australijos. 1987–1991 m. rengė laidas apie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą.

1993 m. Vilniaus universitete (VU) skaitė pasikaitų ciklą „Radijo žurnalistikos pagrindai“. 1994 – 1999 m. organizacijos Amerikos mokytojų pagalba Lietuvos mokyklai (*American Professional Partnership for Lithuanian Education, A.P.P.L.E.*) kursų lektorius. 2006–2012 m. VU Komunikacijos fakulteto Žurnalistikos instituto lektorius, 2012–2014 m. dėstytojas valandininkas. Bakalauro studijų programos studentams dėstė informacinę žurnalistiką ir interviu techniką. Nuo 2014 m. Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto Viešosios komunikacijos katedros lektorius.

Romas buvo aktyvus visuomenininkas. 1966 m. I Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso (PLJK) darbuotojas, 1972 m. II kongreso pirmininkas. Nuo 1968 m. rašė JAV lietuvių spaudoje. Nuo 1968 m. „Santaros – Šviesos federacijos“ narys. 1969–1972 m. JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Tarybos narys. 1975–1985 m. Lituanistikos seminaro rengimo komiteto narys. 1978–1980 m. žurnalo „Pasaulio lietuvis“ redkolegijos narys. 1977–1981 m. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos narys.

Nuo 1995 m. JAV žurnalistų draugijos (*Society of Professional Journalists*), nuo 2011 m. JAV žurnalistikos ir masinės komunikacijos švietimo draugijos (*Association for Education in Journalism and Mass Communication*) narys. Garbingesnei žiniasklaidai (GŽi) internetinio tinklalapio, siekiančio aukštesnių žurnalistinės etikos standartų, draugijos narys. Visuomeninės organizacijos Piliečių Santalka tarybos narys. 2006–2009 m. Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narys.

2000 m. apdovanotas DLK Gedimino 4-tojo laipsnio ordinu. Š. m. vasario 25 d. paskelbtas vienu iš 2016 m. Gabrielės Petkevičaitės atminimo medalia „Tarnaukite Lietuvai“ laureatų. Deja, šio apdovanojimo Romas jau negalės atsiimti...

sisavino” ne tik čikagiečius Romą Sakadolskį ir Romą Kaspara, bet ir Liną Rimką. Su inžinieriumi Broniumi Nainiu dar teko kelis metus bendradarbiauti, o maketavimui naudojomės „Draugo” redakcijos antrame aukšte tebestovinčiu didžiuliu ažuoliniu stalu.

REIKLUS TIEK SAU, TIEK IR SAVO KOLEGOMS

Virginija Vengrienė, „Amerikos balso” lietuvių tarnybos žurnalistė:

Kai 1976 m. atėjau dirbti į AB, Sakadolskis buvo vienas jauniausių, jau emigracijoje gimusių lietuvių redakcijos narių. Jau tada tarp savo kolegų – veteranų Romas išsiskyrė žurnalistiniais sugebėjimais ir, aišku, savo sodriu balsu ir puikia dikcija. Stebino ir jo lietuvių kalbos mokėjimas bei pastangos nuolat tobulintis. AB sudarė jam sąlygas studijuoti University of Maryland. Romas sėkmingai derino darbą ir studijas, įgydamas bakalauro laipsnį žurnalistikoje. Gautas žinias jis pritaikydavo ne tik radijo darbui, bet ir naujoms idėjoms. Romas buvo kolegų vertinamas ir gerbiamas, todėl jo sprendimas (dėl šeimyninių priežasčių) pereiti dirbti į Čikagos biurą mūsų redakcijai buvo nuostolingas. Tiesa, Romas ir toliau su mumis bendradarbiavo siųsdamas reportažus iš Čikagos.

Po kelių metų grįžęs į Washington, DC Romas perėmė AB lietuvių redakcijos vadovo pareigas. Tas laikotarpis sutapo su reikšmingais įvykiais Lietuvoje, su Sąjūdžio pradžia. Kaip stipri ir energinga asmenybė, Romas buvo tinkamiausias asmuo šiam postui. Su jam būdingu entuziazmu Romas pasinėrė į įvykių Tėvynėje srautą, užmezgė ryšius su Lietuva, naudodamasis naujausiomis komunikacijos technologijomis. Redakcijos darbe Romas įvedė daug naujovių. Tomis dienomis jis tiesiog gyveno redakcijoje. Ne kartą atėjusi į vakarinę pamainą ruošti rytinę laidą rasdavau Romą, dirbusį čia nuo ryto. Dažnai, išeidama jau gerokai po vidurnakčio, palikdavau jį savo kabinete prie telefono ragelio, kalbant su Lietuva. Jis toks ir liko mano atmintyje – pasišventęs savo profesijai, reiklus tiek sau, tiek ir savo kolegoms.

KALĖDŲ SENELIO TAPATYBĖ IŠDAVĖ JO BATAI

Vaclovas Kleiza, LR garbės konsulas Čikagoje:

Kiekvieną kartą, kai mūsų šeimoje išeidavo kalba apie a. a. Romą, prisimindavome 1965 metų Kalėdas ir Romo batus. O buvo taip. Romas pasiūlė Kūčių vakarą pabūti Kalėdų seneliu ir aplankyti mūsų šeimos jaunimą. Taip ir įvyko. Mūsų tuomet ketverių ir penkerių metų „vyrai” su nekantrumu laukė Kalėdų Senelio, nes buvo įspėti, kad jis gali pasirodyti. Ir štai jis pasirodė – su dovanų maišu. Vaikai pribėgo prie jo ir pradėjo čiupinėti jo barzdą. Senis, pakeitęs savo balsą, tikrai nebuvo atpažįstamas. Tačiau staiga jaunesnysis brolis sušuko: „Čia ne Kalėdų senelis, čia ponas Romas!” Pradėjom jo klausinėti, iš kur jis žino, kad čia ne Kalėdų senelis. Vaikas parodė į batus, sakydamas, kad Senelis apsiavęs Romo batais. Taip ir išryškėjo Kalėdų senelio paslaptis, o mes kiekvieną kartą, prisimindami Romą, prisimename ir jo batus.

Jaunimo Kongreso prezidiumas pasėdžio metu, 1972 m. Iš k.: S. Mikaliukas, J. Jakštytė, N. Stakauskienė, J. Kuraitė ir R. Sakadolskis. „Draugo” archyvo nuotr.

DEGTINĖS TAURELĖ „SUTVARKYS” VISUS DAUGIAKOJUS

Nikolai Sorokin, „Amerikos balso” rusų tarnybos žurnalistas:

Kai kurie apdovanoti geros atminties dovana, kiti – gerais prisiminimais. Prie pastarųjų galiu priskirti ir save. Su Romu susipažinome AB užsienio kalbų tarnyboje 9-tame dešimtmetyje. Tuomet abu buvome jauni, dvikalbiai, dviejų kultūrų palikuonys – gimę užsienyje emigrantų šeimose, tačiau užaugę JAV. Dalinomės bendra neapykanta tarybinei sistemai, kuri neteisėtai įsitvirtino Lietuvoje ir Rusijoje, ir mudviejų gyvenimo misija tapo kova su tuo „baubu”, trumpomis eterio bangomis perduodant tiesą tiems, kurie gyveno melo liūne, gal net patys to nežinodami.

Nesu tikras, ar Romas turėjo „off” mygtuką. Atrodo, jis visada bėgo, susigrumdamas su AB biurokratais vienu ar kitu klausimu. Visada bandydavo kovoti dėl to, kas jam atrodė svarbu. Jis galvodavo greitai. Gal pajuto, jog gyvenimas yra pernelyg trumpas, o būtinų atlikti darbų sąrašas – ilgas...

Vėliau teko jį artimiau pažinti. Abu tapome AB korespondentais, apžvelgdavome, kas svarbiausia vyksta JAV bei pasaulyje. Kartais kartu vykdavome į komandiruotes. Pasibaigus darbo dienai praleisdavome vakarą kur nors bare ar restorane. Su kolegomis diskutuodavome opiais gyvenimo, politikos, kultūros, kartais ir darbo klausimais. Romas tuose suėjimuose figūruodavo pirmame plane – jis buvo stambus ir kresnas, jo balsas – dundantis. Jis buvo draugiškas, mėgdavo pajuokauti, papasakoti gerą anekdotą ir neatsisakydavo taurelės. Jis visada turėdavo savo nuomonę, tačiau išklausydavo ir kitus. Jis turėjo „šarmo”. Savo širdyje jčiau, kad Romas yra geras vyras.

1995 m. pakeičiau tarnybą ir apleidau AB. Mūsų ryšiai nutrūko, tačiau laikas nuo laiko šį tą apie Romą sužinodavau iš bendrų pažįstamų. Girdėjau, kad kai Romas išėjo iš AB, jiedu su Emilija persikėlė gyventi į Vilnių. Ir štai netikėtai 2005 metais aš pats tarnybos reikalais atsidūriau šiame nuostabiame mieste. Paskambinau Sakadolskiams. Jie pakvietė mane pavarakienauti jų bute Vilniaus centre. Kalbėjome apie praeitį, dabartį ir ateitį – ypač ateitį. Romas per tuos metus mažai tepasikeitė. Buvo aktyvus – dėstė universitete, kūrė edukacinę programą ugdant naujos kartos demokratiškai mąstančius jaunus kolegas.

Man labai rūpėjo atnaujinti senus bičiulystės ryšius ir sužinoti, kaip jam ir Emilijai sekasi priprasti prie gyvenimo „senoje tėvynėje”, toli nuo Amerikos. Vienas iš paliestų klau-

simų buvo geriamasis vanduo iš kranų, kuris gąsdindavo ne vieną iš JAV atvykusį turistą. Romas nusikvatojo. Jis užtikrino, jog taurė degtinės „sutvarkys” visus daugiakojus. Kaip išradingų sprendimų meistras jis, ko gero, buvo teisus... Nors Romas iškeiliavo Anapilin, brangūs prisiminimai apie jį išliks mano atmintyje. Rusiškai mes pasakytume: „Пусть земля ему будет пухом. Упокой Господи душу его” („Lai būnie jam lengva žemelė. Tegu Dievas suteikia jo sielai ramybę”).

NEPTŪNE BARAVYKAI NEAUGO

Raimundas Marius Lapas, žurnalistas:

Negalėčiau užbaigti šios amžininkų prisiminimų mozaikos neprikišęs ir savo trigrašio. Pirmoji mano pažintis su Romu buvo neakivaizdinė, apie 1968–1969 metus. Mūsų namuose skambėdavo lietuviškos radijo laidos, tiesa, jų daugiausiai klausydavosi močiutė ir aš. Puikiai atsimenu Romo įkalbėtą Liudo Šlenio „Neptūno” vasarvietės Rhinelander, WI skelbimą. Fone čiulba paukščiai, ošia ežero bangos. Pasigirsta Romo balsas: „Čia tikras žvejų ir grybautojų rojus”. Tąsyk supratau, kad sodrus diktoriaus balsas gali įsiūlyti bet ką! Paauglystėje ne vieną vasarą esu su tėvais čia praleidęs. Columbus ežere mano tėvas su savo bičuliais Tadu Bukavecku, Zeniumi Petkum ir Aleksandru Traška nemažai žuvies yra pagavę – užtekdavo vakarienei keturioms šeimoms. Bet grybų pas „dėdę Liudą” (mes, vaikai, taip jį vadinavome) „Neptūno rojuje” nerasdavome. Jei jų mūsų tėvai ir užtikdavo, tai tik šalia golfo laukų esančiame miške – tolokai. Iš ten mūsų golfininkų kvartetas atsigabendavo jų kartoninėse „Schlitz” alaus dėžėse. Bet jie neaugo Romo taip romantiškai išreklamuotoje vasarvietėje. „The power of advertising”?

Galbūt „dieviškas” Romo balsas, anot mūsų šeimos draugės Janinos Bukaveckienės, nulėmė ir mano žurnalistinį kelią – praėjus penkeriems metams nuo Romo išvykimo į Washington, DC, atsisėdau į jo kėdę prie „Margučio” mikrofono WNIB stotyje. Beveik 18 mėnesių kas rytą septintą valandą sveikinausi su radijo klausytojais. Romo poveikis, matyt, buvo stiprus, nes vėliau pradėjau savarankišką radijo veiklą, kuri truko iki pat 2010-ųjų birželio.

Dalyvavau 1972 metais II PLJK renginiuose. Iš to įvykio atsimenu „Kongreso vadų pagerbimo dainą”, kurioje buvo ir tokios eilutės: *Sakadolskis mūsų vadas – /Jis Samsonas Lietuvos, /Visos mylim Sakadolskį / Dėl jo ūsų ir barzdos*. Mano atmintyje ryškiau išliko lituanistikos seminarai,

kurie vykdavo Kent State University Ohio valstijoje. Ten visi „idealistai lietuvaičiai” – ir Emilija su Romu, ir Eglė Juodvalkė, ir daugelis kitų bėgdavome klausytis kalbininkų Stasio Barzduko, Antano Klimo, t. Juozo Vaišnio, SJ, istoriko Benedikto Mačiukos, teisininko Algimanto Gurecko ir kitų šviesulių paskaitų. Kokios jos buvo mums įdomios ir reikalingos – valgyt neduok! O vėlyvą vakarą (nors stipresni gėrimai stovykloje buvo uždrausti) į mūsų su Petru Bernotu dviviečio kambario duris vis pasibelsdavo pats viršininkas Sakadolskis. Gal nujausdavo, kad pavaišinsim jį „uždraustu vaisiumi” – kontrabanda iš Čikagos atsiųztu dailiuose moliniuose buteliuose Baczewskio firmos „Miód litewski” – lietuvišku krupniku...

Sykį pasidaviau avantiūrai. Tai buvo 1977 m. sausį. Tuomet Čikagoje lankėsi mano geras bičiulis iš Fair Lawn, NJ plokštelių kolekcininkas Vytautas Strolia. Kvietė į etnomuzikologų konferenciją, kuri vyks Kongreso bibliotekoje Washington, DC. „Tau patiks – ten bus kalbama apie etninių bendruomenių paveldą šelakinėse plokštelėse. Be to, turėsime nemokamą pastogę Romo bute”, – gundė mane Vytautas. Pasiūlymą priėmiau. Kelia iki sostinės įveikti ne juokas, juolab su tokiu dviviečiu „kledaru”, koks buvo Vytauto „Volkswagen”. „Kodėl čia fanieros gabalas”? – paklausiau ilipęs į automobilį ir iškart supratau – mašinos dugne buvo didelė skylė! Vis tik laimingai pasiekėme sostinę ir Sakadolskio butą. Prisimenu, po ilgų konferencijos sesijų Romas su Vytautu tęsdavo diskusijas prie žydiško vyno „Karmel”. Paragavau gurkšnį – pfui – man buvo tikrai neskanu! Viešnagės pas Romą metu nutariau apsiriboti arbata.

Tikra Romo aistra buvo lietuviškos knygos. Kartais mudviejų keliai susiedavo garsiajame pedagogo Juozo Kreivėno garaže Cicero, kuriame buvo prekiaujama iš Tarybų Lietuvos gauta literatūra. Prisimenu, prieš lituanistikos seminarus Kent State University Romas su Emilija prisirinkdavo pas Kreivėną dėžių dėžes įvairių žodnyų, kalbotyros vadovėlių, grožinės literatūros. Knygyno savininkas atrinktą literatūrą jiems atiduodavo komisiniu būdu ir dar suteikdavo nuolaidą. Visiems buvo gerai – reikalinga informacija pakliūdavo į alkanų studentų rankas. O sykį Kreivėno garažo užkampyje Romas užtiko ką tik gautą pilną „Lietuvos liaudies meno” albumų (berods, dvidešimt tomų) komplektą. Su didžiausia šypsena iškart išrašė čekį ir albumus parsivežė namo. Man buvo gaila, kad ne aš pirmas juos ten pastebėjau. Bet Romui nepavydėjau, o dabar jis turės daug laiko savo mėgiamas knygas Dausose vartyti...

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, SC
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos,
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

Apsilankykite
„DRAUGO“

internetinėje svetainėje
www.draugas.org

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
SHINGO YANO, MD
CHADI YAACOU, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai.
Itasca: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5850 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

7 7 3 - 6 6 3 - 4 3 6 3**SIŪLOME:**

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

KEPKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

“BAKE FOR ME” KAVINĖS

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

321 N. Clark,
Chicago, IL 60654
312-644-7750

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 3:30 v.p.p.

4305 S. Halsted,
Chicago, IL 60609
773-624-9900

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p.

**PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!**
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

Siūlome pigiausius skrydžius visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ
VYTIS TOURS

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2016 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus 2016m.

Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite

www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas

Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

LOT Lufthansa SAS FINNAIR KLM

1-800-514-9989
PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

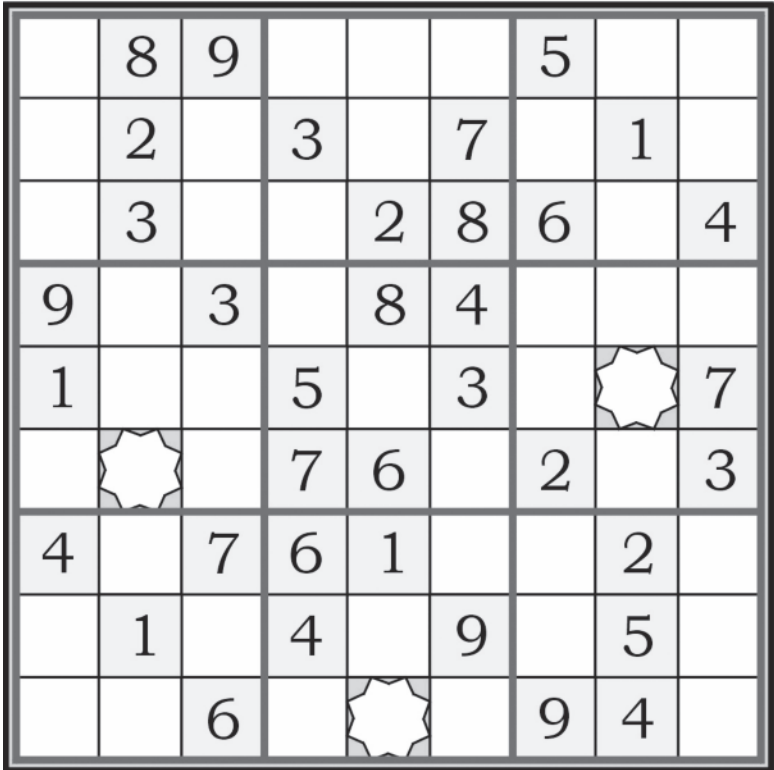
DRAUGAS • 773-585-9500
skelbimai@draugas.org

DRAUGAS • 4545 W 63 St Chicago, IL 60629

Pasidalinkite nuomone
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

Sudoku Nr. 102

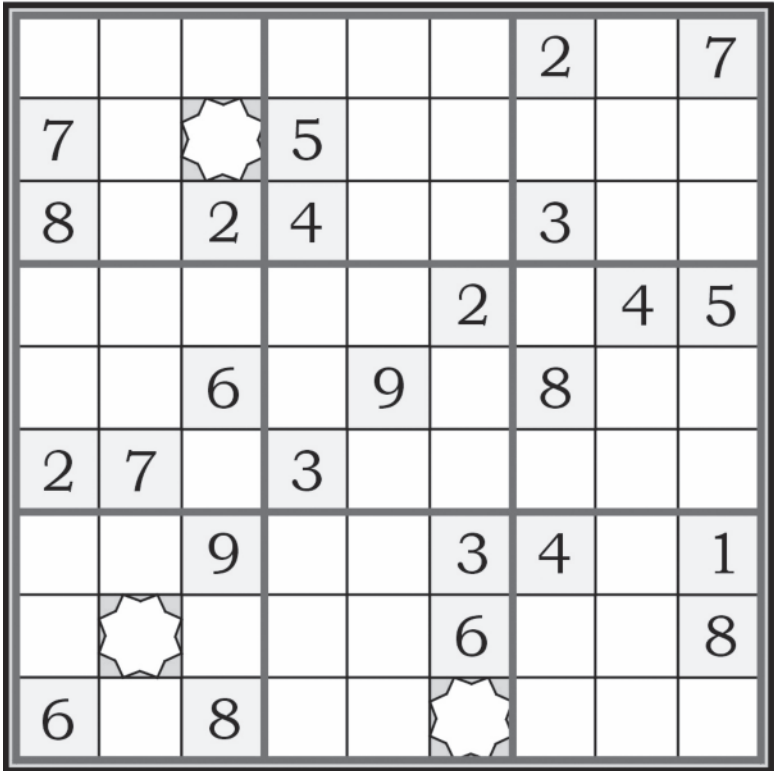
I tuščius langelius surašykite skaičius nuo 1 iki 9 taip, kad vienodi skaičiai nesikartotų nei eilutėse, nei stulpeliuose, nei 3X3 kvadratuose. Sudoku atsakymas – trijų skaitmenų pažymėtuose langeliuose suma.

+

+

=

+

+

=

15-os advokatų komanda | Ilgametė patirtis | Lietuviškai kalbantys profesionalai

Nekilnojamas turtas

Įmonių ir komercinė teisė

Paveldėjimo teisė JAV ir Lietuvoje

Atstovavimas teismuose

BOODELL & DOMANSKIS, LLC

Adomas Siudika

Teisininkas

(312) 938-4909

asiudika@boodlaw.com

Audra P. Karalius

Advokatė

(312) 219-8540

akaralius@boodlaw.com

A. Rimas Domanskis

Advokatas

(312) 540-1075

domanskis@boodlaw.com

Dainius R. Dumbrys

Advokatas

(312) 938-4905

ddumbrys@boodlaw.com

353 N. Clark Street

Suite 1800

Chicago, IL 60654

Fax: (312) 540-1162

ĮVAIRŪS

- Vyras ieško žmonių priežiūros darbo pakeitimų penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais. Legalūs dokumentai, vairuoja, patirtis, rekomendacijos. **Tel. 708-465-6854.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, galimi pakeitimai. Siūlyti įvairius variantus. **Tel.**

708-571-8930

- Vyras ieško nebrangiai išsinuomoti studiją ar vieno miegamojo butą Lemont, IL. **Tel. 708-220-3202.**

- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu rusų ar lietuvių šeimoje.

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUŠKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St., Chicago, IL
Tel. 773-735-7730
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

EUGENE C. DECKER, DDS, PC
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com
PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

REAL ESTATE

**FIRST RATE
REAL ESTATE**

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886
E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai
  Patirtis – daugiau nei 25-eri metai

PARDUODA

Parduodami Jorkšyro terjerai. Yor-
kie, Teacup su dokumentais. Visi skie-
pai, garantija, dovanų krepšelis.

Tel. 708-834-8104

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

Didelė patirtis. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-640-3559**

- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, mini-
mali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti
savaitgaliais. **Tel. 773-940-5264.**

DĖMESIO!

Perku miškus, žemes Lietuvoje. Gali
būti nepilnai sutvarkyta nuosavybė,
o už suteiktą informaciją – atsilygin-
siu. **Tel. 630-340-9604**

SIŪLO DARBĄ

Reikalinga moteris prižiūrėti
vyresnio amžiaus moterį su
gyvenimu Floridoje.
Tel. 954-876-1153

PERKA

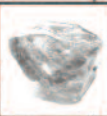
**PERKAME
GINTARĄ**
IR GINTARO DIRBINIUS:

- KAROLIUS
- APYRANKES
- SAGES
- PAKABUKUS
- IR KT.

TAIP PAT
GINTARO GRYNUOLIUS.
Atvykstame į namus.

Tel: 708-603-5494

www.draugas.org

„Mūsiškiai”

Atkelta iš 9 psl.

Sukilėliai užėmė Kauno radijo stotį, paskelbė Nepriklausomybės deklaraciją ir atstatė Lietuvos Respublikos konstitucijos veikimą birželio 23-osios rytą. Šiuo aktu Lietuvos teritorijoje nustojo galioti bolševikų pristatyta „Stalino konstitucija”, o visi tarnautojai, eję pareigas 1940 m. birželio 15 d., buvo pakviesti sugrįžti prie pareigų. Vanagaitė nesupranta, kaip veikė sukilėliai ir kieno komandas jie vykdė. Jie vykdė savo vadų komandas. Ir veikė lygiai taip pat, kaip veikė rezistencija Prancūzijoje, Norvegijoje, Graikijoje, Jugoslavijoje ar Lenkijoje. Jos pagrindai apibrėžti 1899 ir 1907 m. Hagos II ir IV konvencijose dėl karo įstatymų ir papročių, kuriose nustatytos pagrindinės karo veiksmų sausumoje taisyklės, kombatanto (asmens, dalyvaujančio ar pasirengusio dalyvauti kovos veiksmuose – V. V.) samprata, belaisvių statuso pagrindai ir kiti klausimai.

1907 m. Hagos IV konvencijos priedo „Sausumos karo įstatymų ir papročių nuostatai” I skyriuje teisėti ginkluotos kovos dalyviai apibūdinami taip: „1 straipsnis. Karo įstatymai, teisės ir pareigos taikomos ne tik kariuomenėms, bet ir nereguliariai kariuomenei bei savanorių daliniams, atitinkantiems šias sąlygas: 1) turi vadą, atsakantį už savo valdinius; 2) gerai iš toli matomą sutartinį skiriamąjį atpažinimo ženklą; 3) atvirai nešioja ginklą; 4) vykdo operacijas laikydamiesi karo įstatymų ir papročių.” Šaliai esant okupuotai ir nesant galimybių teisingumą vykdyti teismuose, juo labiau – vykstant aktyviems karo veiksmams, veikė karo lauko teismai. Į rezistencijos rankas pakliuvę tikri ar potencialūs kolaborantai – visur areštuojami. Nekeliantis abejonių atvejais, kai kolaborantai yra įvykdę sunkius nusikaltimus ir liudininkų tai patvirtinama, jie naikinami. Taip elgėsi net ir sovietiniai partizanai, vadovaudamiesi sava, bolševikinės teisės ir bolševikinio teisingumo, samprata.

Bus daugiau

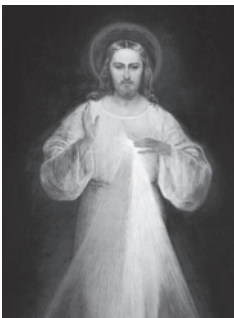
„Jubilee Year of Mercy”

A Pilgrimage is a living prayer...

Best Catholic Pilgrimages has specializes in all-inclusive Catholic tours and pilgrimages **for over 20 years.**

Lisbon/Fatima/Spain/Lourdes
Sept. 26 - Oct. 6, 2016
\$3208. Land/Air from Chicago

Rome/ Assisi/ Siena/ Venice
Fr. Johnson Nillissery
Oct. 2 - 11, 2016
\$3299. Land/Air from Chicago

Call or email us for brochures: **1-800-908-BEST (2378)**
info@religious-travel.com
www.gobestcatholic.com

„Sugar Mountain” -

Eglės Juodvalkės knyga anglų kalba

50 metų besitęsianti cukraligė, dvi kasos persodinimo operacijos, trys inkstų persodinimo operacijos ir labai sunki širdies operacija – kliūties gyvenimo kely. Bet gyvenimas tęsiasi. Autentiškumas ir tikrumas yra šios šėkspyrinio masto dramos sudedamoji dalis. Ji siekia aktorės karjeros ir autostopu keliauja per Europą – nuo Stratford-on-Avon iki Dubrovniko. Ji neieško El Dorado, ji su juo susipažįsta. Tai šiuolaikinis pasakojimas apie lietuvių moters jausmus ir jausmingumą, nuspalvintas amerikietišku *pentimento*. Pasakojimas apima Graikijos salas, apsuptas žydro Egėjo jūros mėlio, akistatą su žirafomis ir drambliais Afrikos savanoje, santuoką Paryžiaus *Mairie du 11e arrondissement*, su rūkytos anties kaulais, nuplautais *Margaux* vynu ir pėdsakais, vedančiais į atelje prie *Pont du Sèvres*. Ji betarpiškai patiria komunizmo žlugimą ir tyrinėja pasaulį nuo „Velnio nosies” Ekvadoro Anduose, Didžiosios kinų sienos, iki Melbourne ir Cape Towno. Kraujo tyrimai persipina su Dorothy Sayers detektyvais, o širdies, pulso, plaučių ir kraujo spaudimo rodikliai įsiterpia į Laurence Sterne „The Life and Opinions of Tristram Shandy, Gentleman”. Kovotoja kariauja su tuo, kas matoma ir apčiuopiama, bet taip pat su tuo, kas nepažįstama, nematoma ar pasimetę žvaigždėse.

Henryk Skwarczynski

Knygą galite įsigyti „Draugo” knygynėlyje. Kaina – 20 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.)
Teiraukitės tel. 773-585-9500.

PADĖKA

2016 m. kovo 3 d. mus paliko mylimas sūnus ir brolis

A † A

HENRIKAS ARVYDAS PADLECKAS

Buvo palaidotas Čikagos Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems už užuojautas, maldas ir už dalyvavimą Mišiose Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje. Taip pat dėkojame kun. Algiui Baniuliui, SJ už aukotas Mišias ir laidotuvių apeigas, Jūratei Grabliauskienei už vargonų muziką, Lijanai Kopūstaitei-Pauletti už giedojimą, Donald M. Petkui už laidotuvių suorganizavimą. Dėkojame Lietuvos universitetų moterų asociacijos (LUMA), „Vaiko vartai į mokslą” bei Ateitininkų namų atstovams už gausų dalyvavimą. Dėkojame visiems, aukojusiems organizacijai „Vaiko vartai į mokslą”, užprašiusiems šv. Mišias ir išreiškusiems užuojautas žodžiu bei raštu.

Esame dėkingi visiems, pasidalinusiems atsiminimais apie Arvydą atsisveikinimo metu.

Jūsų visų pagalbos ir paramos niekuomet neužmiršime.

**Liūdinti motina Regina Padleckienė
ir brolis Andrius Padleckas**

Filatelistų draugijos „Lietuva” valdybos nariui

A † A

inž. JONUI KRUTULIUI

iškeliavus amžinybėn, reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai JOANAI, dukrai RIMAI ir sūnui POVILUI su šeima.

Liūdime drauge.

Draugijos valdyba

Mylimai mamai ir seseriai

A † A

EMAI DOVYDAITIENEI

mirus, nuoširdi užuojauta dukrai GIEDRAI, broliams JONUI ir JUOZUI bei seseriai MARTAI.

Los Angeles dramos sambūrio nariai

A † A

OLGA MAMAITIENĖ

Mirė 2016 m. kovo 11 d., sulaukusi 102 metų amžiaus.
Ilgai išgyveno Sunny Hills, FL.

Palaidota 2016 m. kovo 16 d. Sunny Hills, FL, Calvary Cemetery kapinėse, šalia vyro Vinco Mamaičio.

Sunny Hills, FL, Lietuvių Bendruomenė

Palos-Gaidas FUNERAL HOME

- Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
- 10 minučių nuo Šv. Kazimiero lietuvių kapinių

**11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410**

A † A
EMA LYDIA VIDRINSKAITĖ
DOVYDAITIENĖ, DATIS

Ilgai sirgusi, 2016 m. kovo 7 d. Los Angeles, CA, eidama 85-tuosius metus mirė mūsų miela Ema.

Gimė 1931 m. lapkričio 21 d. Suvalkijoje, Šakių apskr.

Buvo vyriausia iš 5 vaikų. Jos broliai ir sesuo – Pranas, Jonas, Marta ir Juozas. Tėvai, Juozas ir Marija Vidrinskai. Tėvas pasienio policininkas, mama ūkininkė.

1944 m. pasitraukė į Vokietiją ir apsigyveno Liubecke, pabėgėlių stovykloje. 1950 m. šeima atvyko į Ameriką, į North Carolina, iš kur, kitais metais, viena atvyko į Los Angeles, o šeima – tik po dvejų metų.

Tik atvykusi Ema įsijungė į lietuvišką veiklą. Susipažino su Vincu Dovydaičiu, už kurio 1952 m. ištekėjo. Užaugino dvi dukras – Rūtą ir Giedrą.

1954 m. įsikūrė LA Dramos sambūris. Vincas buvo vienas iš sambūrio steigėjų. Prisijungė ir Ema. Su Vincu vaidino daugelyje veikalu. Be to, ji aktoriams siuvo kostiumus, padėjo grimoiti aktorius ir buvo režisieriui pagalbininkė.

Po Vinco mirties perēnē jo pareigas – Dramas sambūrio vadovavimā. Direktorēs pareigas ējo 19 metu, iki Sambūrio uzsaidarimo 2004 m.

50 metų Dramos sambūrio jubiliejaus proga, idėjusi daug darbo, išleido leidinį „Ant laiko sparnų“.

Ema taip pat dirbo lietuvių šalpos organizacijose, priklausė Birutietėms, Lietuvos Dukterims, buvo veikli jų narė, vicepirmininkė ir pirmininkė, priklausė „Grašinos“ skaučių būreliui.

Nuo 1996 m. Ema, pakviesta poeto Bernardo Brazdžionio, buvo Dailių Menų klubo narė. 2001 m. Kultūros taryba jai už kūrybinę veiklą paskyrė teatro premiją.

Penktadienį, kovo 18 d. po religinių apeigų Church of the Re-
cessional koplyčioje, Ema buvo palaidota Forest Lawn kapinėse,
Glendale, CA, Atsisveikinti su Ema susirinko savi, draugai, arti-
mieji ir Dramos sambūrio nariai.

Nuliūde Giedra ir Emos artimieji

Ilgametei PLC Moterų komiteto narei ir nenuilstančiai bingo talkininkei

A † A
BIRUTEI SASNAUSKIENEI

iškeliavus į amžinuosius namus, reiškiame gilia užuojautą vyrui ALBINUI, dukrai JUDITAI SOSTARIC su vyru BARRY, sūnui JONUI su žmona TERRI-ANN, anūkams NICHOLAS, TIMOTHY, JESSICA, MARINA, ANDREW ir OLIVIA, kitiems giminaičiams, artimiesiems ir draugams.

Pasaulio lietuvių centras

www.draugas.org/mirties.html

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad 2016 m. kovo 12 d.
Pomona, CA mirė

A † A
 RAMUTÈ (RAMONA)
 BANAITYTÈ HENNINGS

Ramutė gimė 1932.11.4 Kaune, Lietuvoje. Pirmus vienuolika metų gyveno Zyplių žemės ūkio mokykloje, kur jos abu tėveliai mokytojavo. Tėvas Justinas buvo Zyplių mokyklos įsteigėjas ir direktorius.

1944 m. Antrąjį pasaulinio karo frontui artėjant, Ramutė su tėveliais ir broliu Sigitu pasitraukė į Vokietiją. Karui pasibaigus, šeima su 80 metų močiute apsigyveno Miuncheno priemiestyje. 1950 m. Ramutė D.P. stovykloje baigė lietuvišką gimnaziją ir tais pačiais metais su šeima ir močiute persikėlė į Clevelandą, OH.

Po metų Ramutė išvyko dirbti į Čikagą ir studijuoti Rooseveltto universitete. Studijuodama išitraukė į lietuvišką veiklą ir įstojo į akademinę skautiją.

1954 m. ištekJėjo už inž. Hugo Hennings ir persikėlė į Califor-
nija. Ten užaugino sūnų Hernando ir dukrą Yvette bei tęsė šalpos
darbus.

Velionė pašarvota Todd Memorial Chapel, Claremont, CA.

Mišios už a. a. Ramutę bus aukojamos Šv. Kazimiero bažnyčioje Los Angeles kovo 18 d., penktadienį, 9 val. ryto.

Po šv. Mišių velionė bus palaidota Holy Cross Cemetery, Culver City, CA.

Nuliūdusi šeima

A † A
IEVAI AŠMONTAITEI
KASNIŪNIENEI

iškeliavus į amžinuosius namus, reiškiame giliau užuojautą sūnams MARIUI ir VYTAUTUI KASNIŪ-NAMS bei jų šeimų nariams, kitiems giminaičiams, draugams ir artimiesiems.

Pasaulio lietuvių centras

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISA EUROPOS SĄJUNGA

+ Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

**Greičiausi
pristatymo terminai**

**Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100**

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkaustymą

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas 🇺🇸
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rita 🇺🇸
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Floris Queen 🇺🇸
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-741-4445

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-666-6676

Always with Flowers (Royal Petal Inc.) 🇺🇸
1138 S. State St., Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex 🇺🇸
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago 🇺🇸
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Heights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza 🇺🇸
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėja 🇺🇸
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Hanwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohlfing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

PAS MUS
IR
APLINK MUS

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių** reikalų skyrius kovo 23 d., trečiadienį, 1 val. p. p. kviečia visus į PLC Lemonte skaityklą, kur matysite filmą apie XX a. antrosios pusės Lietuvos laisvės kovų istoriją per disidentės vienuolės Nijolės Sadūnaitės dramatinio gyvenimo prizmę.

■ **Jaunimo centro metinis narių susirinkimas** vyks balandžio 17 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Jaunimo centro Čiurionio galerijoje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Registracija vyks nuo 11:30 val. r. Kviečiame dalyvauti.

■ **Korp!Giedra, pasižymėjusi kultūriniais** renginiais, sekmadienį, balandžio 17 d., 12:45 val. p. p. PLC didžiojoje salėje ruošia rašy-

tojo Antano Vaičiulaičio minėjimą. Bus skaitomos ir vaidinamos ištraukos iš rašytojo kūriniių, jas priderintomis dainomis palydės solistai Nijolė Penikaitė ir Martynas Matutis.

■ **Gegužės 1 d. 12:30 val. p. p. PLC didžiosios salės vakarinėje dalyje** rengiamas Lietuvos Dukterų draugijos visuotinis narių susirinkimas. Visos narės kviečiamos dalyvauti. Susipažinsime su naująja Draugijos valdyba, jos veikla ir ateities planais. Bus kavutė ir vaisės.

**Skaitykite
„Draugą“ greičiau!
www.draugas.org**

Televizijos ekrane – garbės konsulė Daiva Navarrette ir jos mama Janina Čekanauskienė.

Prieš savaitę paskutinės pagarbos buvusio JAV prezidento Ronald Reagan žmonai Nancy atiduoti atvyko ir LR garbės konsulė Santa Barbara, CA Daiva Čekanauskaitė-Navarrette su mama Janina Čekanauskienė ir sūnumi Tomu. Konsulė ir jos mama, pasi-puošusias lietuviškais tautiniais drabužiais, užkalbino televizijos žurnalistai. Buvęs ilgametis Lietuvos garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, Daivos tėtis, buvo pripažintas Prezidento Reagan, su žmona Janina dalyvavo jo oficialiose laidotuvėse. Ryšys su šia Lietuvai neabejinga šeima buvo išlikęs iki šių dienų – Lietuvos generalinio konsulato Los Angeles atidarymo iškilmės vyko Prezidento Reagan bibliotekoje, ir Nancy Reagan tuomet atsiuntė sveikinimo laišką, kurį perskaitė ambasadorius Žygimantas Pavilionis.

Šv. Kazimiero seselių rėmėjų draugija sekmadienį, balandžio 3 d., Šv. Kazimiero seselių vienuolyno auditorijoje, 2601 W. Marquette Rd., Čikagoje ruošia metinę „bingo“ ir kitų žaidimų šventę. Praėjusių metų renginyje dalyvius sveikino (k.): seselė Regina Dubickas, SSC, vienuolyno vyresnioji, rėmėjų draugijos narė Lorraine Pachankis, seselė Mary Louise Andrulonis, SSC, rėmėjų draugijos narė Karen Strabel ir seselė Bernadette Marie Janus, SSC. Pobūvis prasidės 12 val. p. p., o „bingo“ žaidimai – 2 val. p. p. Dalyviai bus vaišinami lietuvišku kugeliu, dešrainiais, tortais ir kava. Bus parduvinėjami kepiniai. Veiks įvairios loterijos. Įėjimo auka – 3 dol. Pajamos skiriamos seselių kazimieriečių pensijos fondui paremti. Daugiau informacijos tel. 773-349-8060.

**ATVELYKIO
vaisės**

PLC pokylių salėje
14911 127th Street
Lemont, IL 60439

balandžio 3 d. 12:30
(po 11 val. Mišių)

Stalus galima rezervuoti misijos raštinėje arba paskambinus 630 257-5613
\$20 suaugusiems, \$10 vaikams

Palaimintojo
J. Matulaičio
Misija

Kviečiame švęsti Velykų džiaugsmą

Pal. Jurgio Matulaičio 1926 m. pašventintoje istorinėje lietuvių šventovėje

Didįjį penktadienį, kovo 25 – 5 val. p.p.
Kryžiaus garbinimas

Šv. Mišios Velykų rytą – 8:45 val. r.
Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys

Giedos muz. Vilmos Meilutytės vadovaujamas choras

Cicero Šv. Antano bažnyčia
50 Ave ir 15-tos gatvės kampas, Cicero, IL

www.draugas.org/kalendorius.html

California Lithuanian Credit Union
Santa Monica, CA

(310) 828-7095
info@clcu.org www.clcu.org

Savings	0.85%	3 Metų CD	2.00%
IRA	1.40%	3 Metų IRA CD	2.25%

Valdžios apdrausta iki \$250,000

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100